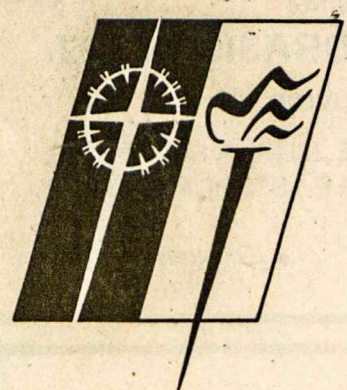

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (2378) 1995 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 26

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• NUMERIO KAINA — \$1

Nuopelnų dalybos

Sušokę kaimynai pastatė padegėliui trobą ir iškėlė vainiką. Pasidžiaugę ir pasivaishinę ėmė kalbėti ir ginčytis, kuris daugiau dirbo. Mat atliktas bendras darbas, bet kaipgi su nuopelnais?

Statiniai nesibaigia. Kiekvienam ir kasdien yra prūsų prišokus ką nors bendrai gerovei padaryti. Pradedant šeima ir baigiant plačiąja Bendruomene reikėtų tik suktis, kad visur suspėtųm tiesti savo pagalbos ranką. Norintiems prisidėti prie bendrųjų darbų pasirinkimo sąrašas gana didelis. Tenka džiaugtis, kad per tuos pastaruosius penkis dešimtmečius išsivijoje tūkstančiai tėvyninai jungėsi tai vienur, tai kitur, savo polinkius bei gabumus skirdami bendriesiems lietuviško gyvenimo siekiams. Okupuotos ir kentiančios tėvynės išlaisvinimo bei lietuviybės išlaikymo išpareigojimai bendrųjų užduočių plane daugelį metų pagrįstai pirmavo. Nūdien visi mato ir jaučia, kad vienas didžiųjų darbų atliktas — Lietuva laisva. Antroji užduotis — lietuviybės išlaikymas — niekada nesibaigiantis, kol išsivija gyvuos. Galima suprasti, kad tas nepabaigiamumas ir netikrumas gal kiek ir gąsdina išpareigojančius, ypač jaunesnius, kurie tą tautinio išlikimo būtinybę laisviau aiškinasi. Bet tai jau atskiras klausimas. Šiandien daugelis sutinkame, kad yra ko pasidžiaugti galėjus prisidėti prie tėvynės išlaisvinimo. Bėgant metams pradedama jau ir skaičiuoti, kas, kiek ir kaip prie tos išlaisvinimo kovos prisidėjo? Tai labai sunkus ir painus klausimas, kurio iš tikrųjų nereikėtų nė kelti, juo labiau šiuo metu. Bet jis tai vienur, tai kitur iškyla.

PRIE ŠIO klausimo nejungiant įvairių pasisakymų bei kritikų dėl medalių dalinimo už nuopelnus Lietuvos laisvinimo žygiuose, — iš esmės kertasi skeldžiama nuomonė, kad Lietuvą išlaisvino vien tik Lietuvoje gyvenantys žmonės. Tai nevispasiškas balsas, kylantis arba iš visiškai nežinojimo, arba — tyčinis su senąja priegaide, pagal kurią visi tie, kurie ne krašte gyvena, tampa neberekšmingais tautos atskalūnais, o ypač tie, kurie anuomet pasitraukė į Vakarus. Sunku būtų nustatyti, kiek tokių ar panašių balsų laisvoje Lietuvoje skamba. Taipgi sunku būtų patikėti, kad toks pareiškimas dėl Lietuvos laisvinimo būtų tik vieno asmens išsivalgojimas. Tai apgalėtinas reiškinys. Tektų stabtelėti ir rimtai pagalvoti, ar ne per anksti aštrinam peilius geresniam kšniui atsipjauti, kai briedis dar grijoje. Pradėjus ginčytis dėl nuopelnų, nesunku įsibėgėti net iki kaimo gatvės karštų barnių, kai pritrūkus žodžių rodomi liežuviai. Nuopelnų dalybos šiuo metu — tai tik brangaus laiko eikvojimas. Daug išmintingiau — žvelgti ateitin, nes toli gražu dar ne viskas padaryta, nors džiaugiamės nepriklausomybe. Reikia žvelgti ir labai atidžiai pasidairyti, ką dar bendrai gerovei galima būtų padaryti — išsivijoje vienaip, krašte kitaip. Smilkymasis būtais, ne būtais ar pagrazintais nuopelnais gali labai lengvai atimti jėgas. O jas reikia taupyti, juoba, kad jas silpnina ir šiaip jau vis plūstantios įvairių negerovių bangos, paliečiančios kone visas gyvenimo sritis. Vienintelis tikras kelias — stiprėti ir, jei reikia, keistis. Kam rūpi skaičiuoti savo asmeninius nuopelnus, yra nesibaigiančių galimybių prisidėti prie bendrųjų siekių. Užmigimas ant laurų gali prazūdyti ir įgytą nuopelningumą. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Teisinė advokatų pagalba

Kanados provincijos savo gyventojams turi valdžios išsoms padengiamus advokatų paslaugos teismuose fondus. Jiems daugiausia lėšų išleidia didžiosios provincijos. Pastaraisiais metais visos Kanados mastu teisei gyventojų pagalbai buvo išleista daugiau kaip pusė milijono dolerių. Pagal gyventojų skaičių iš tos sumos Ontario provincijoje kiekvienam būtų tekę po 30 dolerių, o mažytėje Prince Edwardo saloje — tik po 5,3 dolerio. Ontario advokatų nusivylimą šiuo fondu šiemet atnešė iškilės didokas deficitas. Naujosios Ontario konservatorių vyriausybės vyr. prokuroras Charles Harnick prisipažino, kad kai kuriems advokatams už jų teises paslaugas neatsilyginta net po kelias dešimtis tūkstančių dolerių.

Teisinės pagalbos fondo metinis deficitas jau yra pasiekęs 62 milijonus dolerių. Tad advokatai pagrįstai atsisakytų ir nepriimtų jiems teisinio fondo paskirtų bylų. Teisinė Kanados ir jos provincijų sistema betgi yra išpareigojusi kiekvienam teisiamajam parūpinti ji ginantį advokatą. Tik turtingesnieji kanadiečiai pasirenka žymiausius brangius advokatus ir pasidengia jų sąskaitas. Prasidėjusį nesutartiną sustabdo vyr. prokuroras Ch. Harnicko užtikrinimas, kad šiemetinės skolos advokatams už atliktas bylas bus su-

mokėtos pagal jų susitarimą su kitomis Ontario vyriausybėmis. Tačiau sekančiais metais teisinio fondo išlaidas galbūt sumažins advokatų pasirašyta naujoji sutartis su konservatorių premjero M. Harrio vyriausybe.

Keistai atrodo žmogžudžio Paul Bernardo ilgai ruošta ir trukusi byla Toronte, labai išgarsinta spaudoj ir televizijoje. To dvi nepilnametės moksleives St. Catharines mieste su suokalbininke Karla Homolka pagrobosio, kelias dienas žiauriai prievartavusio ir pasmagausio žudiko gynybai Ontario teisinės pagalbos fondas išleido net 900.000 dolerių. P. Bernardą, vieną žiauriausių žmogžudžių Kanados istorijoje, supjausčiusį vienos nužudytosios kūną ir cemento gabaluose įmetusį ežeran, gynė net du teisinės pagalbos fondo advokatai.

Kiti keli advokatai rūpinosi jo teisų apsauga ilgame bylos paruošime, nors pakankamai įrodosios medžiagos buvo rasta kelių vaizdajuosčių irasuose. Jos taipgi pakankamai turėjo ir už sumažintą bausmę liudininke teisman įjungta žudiko P. Bernardo buvusi suokalbininke ir žmona Karla Homolka. Kanada jau ilgą laiką neturi mirties bausmės, kurios šį kartą tikrai buvo nusipelnęs jokio apgailestavimo teisme neparodęs P. Bernardas. Jam buvo paskirta ilgiausia (Nukelta į 9-tą psl.)

Žymiųjų profesorių ir Lietuvos veikėjų Biržiškių paminklo atidengimo iškilmė Vieksniuose 1995 m. rugpjūčio 25 dieną. Iš dešinės: susisiekimo ministeris JONAS BIRŽIŠKIS, Lietuvos prezidentas ALGIRDAS BRAZAUSKAS (sveikina STASĮ BIRŽIŠKĮ — A. Biržiškos pusbrolių, ministerio tėvą) Nuotr. V. Naujiko

PRANEŠIMAS IŠ VOKIETIJOS

Rusijos grasinimai ir gintaro paroda

KAZYS BARONAS

Po Vokietijos krašto apsaugos min. V. Ruhes viešnagės Vilniuje, Rygoje ir Taline Baltijos valstybių vardai vėl plačiai nuskambėjo vokiškoje bei angliškoje spaudoje. Pradžią rugsėjo 5 d. davė "International Herald Tribune" europinė laida, pranešdama iš Rygos, kad Rusija yra priešinga Baltijos valstybių įsijungimui į Šiaurės Atlanto sąjungos (NATO) eiles. Rusijos užsienio reikalų viceministeris S. Krylov'as pasakė, kad Rusija sutinka su Lietuvos, Latvijos ir Estijos įsijungimu į Europos Sąjungą, nes ir ji mielai bendradarbiauja su ja, bet baltiečių narystę SAS gretose esą gresia Rusijos saugumui.

Atgarsiai spaudoje

Dar didesnę atgarsį rado rugsėjo 8 d. B. Jelcino spaudos konferencija Maskvoje, kurioje buvo taip pat paliesta Baltijos valstybių klausimas. Didžioji Vokietijos spauda pirmuose puslapiuose pranešė, kad toje konferencijoje buvo pateiktas raštu klausimas Jelcinui: ar Rusijos kaimynės Lenkija bei Baltijos valstybės, atsižvelgdamos į Kaukazo įvykius, turi pagrindą ieškoti saugumo Vakaruose? Deja, B. Jelcino spaudos sekretorius S. Medvedev'as to raštiško klausimo Rusijos prezidentui nepateikė.

Liberalinis Miuncheno dienraštis "Sueddeutsche Zeitung" rugsėjo 9 d. taip pat pirmame puslapyje rašė, kad keturiuos Europos valstybės pareiškė norą kuo greičiausiai įsijungti į SAS eiles. Sustikę Taline Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentai šią Vakarų sąjungą laiko svariausia saugos sistema Europoje. Tą patį pakartojo Vašingtone Lenkijos krašto apsaugos ministeris V. Okonski.

Griežtas B. Jelcino balsas ir jo gąsdinimai karu Europoje įvairiai komentuojami vokiškos spaudos, tačiau vieninagai išreiškiama ta pati nuomonė, kad tai priešrinkiminė propaganda, norinti patenkinti ultranacionalistų norus. Juk 1995 m. gruodžio mėn. Rusijos parlamento rinkimai ir 1996 m. — prezidento. Jo priekaištas — esą Rusijos niekas neprašė dalyvauti Bosnijos-

Hercegovinos pasitarimuose! Kodėl Europai turi diktuoti užjūris, kodėl bombarduojami serbai?

Užmiršo Čėčėniją...

Teisingai vokiečiai rašo, kad B. Jelcinas užmiršo Čėčėnijos bombardavimą ir tyloje Vakarams puolus Iraką. Dabar, kai Vakariai nori duoti apsaugą Rytų Europos valstybėms, B. Jelcinas tame įžiūri prasilenkimą ir nesiskaitymą su Rusija, laikant ją ne pirmo, o antroje eilėje. Vokiečiai tam duoda taip pat atsakymą: be tvirto ekonominio pagrindo priklausyti prie pirmųjų valstybių neįmanoma.

Kitai reikia vertinti Jelcino karo grasinimus tuo atveju, jeigu Rytų Europos valstybės bus įjungtos į SAS. B. Jelcinas žino, kad Vašingtonas šio klausimo nelaiko pirmo, bet jis taip pat žino, kad jo Baltijos kaimynės ir tai žiūri visu rimtumu.

Vokiečių televizijos komentaruose buvo pažymėta, kad praplėtimas SAS į Rytų Europą nėra nukreiptas nei prieš Rusiją, nei prieš kurią kitą valstybę. Priešingai, SAS rūpinasi saugumu žemyne, neveda jokių atskyrimo linijų. Esą SAS toliau laikysis praplėtimo principo, įjungiant Vidurio ir Rytų Europos valstybes į bendrą saugumo sistemą.

Gintaro paroda

Po Paryžiaus, Romos, Stockholmo ir Vienos dalis Palangos muziejaus gintaro rodinių pasiekė netolimo Heidelbergo Eberbacho miestelį. Nustebau sužinojęs, kad po didžiųjų

Europos miestų Lietuvos "auksas" pasiekė tik apie 30,000 gyventojų miestelį, o ne Vokietijos didmiestį. Pasirodo, kad tai nuopelnas čia gimusio Ronaldo Miuncheno, einančio Vokietijos pasiuntinybėje Vilniuje kultūrinio atstovo pareigas. Tad jo pastangomis ši paroda ir buvo perkelta į Baden-Viurtembergo krašto vietovę.

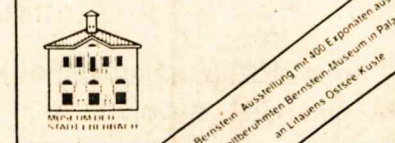
Jau įvažiavus į miestelį (tikrovėje gydykla prie Neckaro upės), visur matomi skelbimai, kviečiantys aplankyti miesto muziejų gintaro parodą, kurią vokiečiai teisingai pavadinę "Die Traenen der Goettin Jurate" — deivės Jūratės ašaros. Šalankoje paaiškinta, kad ašaros — tai Jūratės gintarėliai. Eėjimas — tik 3 markės. Lan-kytojas gauna šlanką 4 psl. su Jūratės ir Kastyčio meilės tragedija bei plačiais gintaro ir jo reikšmės lietuviams paaiškinimais, parašytas Jūratės Senvaitienės ir Reginos Makauskienės.

Didelis Lietuvos žemėlapis puošia vieną parodos kambario sieną (nežinia kodėl prie Vilniaus pridėdas dar "Wilna" vardas). Po stiklu išdėstyti auskarai, žiedai, šachmatų lenta, apyrankės ir kt., o padidintuose stikluose matosi gintare "užsaldyti" įvairūs vabzdžiai. Kambario sienas puošia Vilniaus, Aušros Vartų, Vilniaus universiteto, arkikatedros, Kauno, Kuršių Neringos didelės nuotraukos. Tai puiki Lietuvos turizmo propaganda, nes iš muziejaus patarnautojų sužinojau, kad nuo liepos iki rugsėjo mėnesio gintaro parodą aplankė per 6000 asmenų. Mano lankymo dieną du japonų ir prancūzų turistų autobusai buvo atvykę iš netolimo Heidelbergo.

Pagrindinės Eberbacho gatvės brangenbių krautuvės vienas langas buvo papuoštas gintaro dirbiniais su pardavimo kaina. Prie dviejų nedidelių kryželių prisegta 140 markių kaina (tik pat kanad. dol.), auskarai tarp 200-300 markių, įvairi žiedų kaina. Tai buvo tikrai maloni 100 km savaitgalio kelionė Neckaro upės pakrante, kurią iš abiejų pusių juosia kalnuoti Odenvaldo miškai. Šias vietoves tikrai prisimena ir pokariniai lietuviai studentai, studijavę Heidelbergo universitete.

Nach Paris, Rom, Stockholm und Wien in Eberbach:

Die Tränen der Göttin Jurate

Lietuvos gintaro parodos Vokietijoje šlankos viršelės

Savaitė Lietuvoje

Prezidentas lankėsi Rumunijoje ir Turkijoje

Rugsėjo 18 d. Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas išvyko oficialiu vizitu į Rumuniją, kur jis susitiko su prezidentu I. Iliescu ir ministru pirmininku N. Vacaroiu, taipgi su atstovų rūmų bei senato pirmininkais. Pokalbiuose aptartos galimybės įsijungti į Europos organizacijas ir į SAS (NATO). Susitarta dėl pervežimų apribojimo ("transito transporto kvotų"), dėl įvežamų prekių dvigubo apmokestinimo išvengimo ir dėl galimo bevizio režimo įvedimo.

Sekančią dieną nuvykęs į Turkiją, A. Brazauskas susitiko su prezidentu S. Demirell. Taip pat vyko delegacijų pasitarimai dėl bendradarbiavimo ekonomikos, kultūros srityse, pasirašytos sutartys dėl teisinės pagalbos ir kultūrinio bendradarbiavimo. Krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius pasirašė sutartį dėl ryšių ir bendradarbiavimo karinėse mokymo, technikos ir mokslo srityse.

Pasirašyta Europos tarybos sutartis

Rugsėjo 14 d. Lietuvos ambasadorius prie Europos tarybos Aurimas Tauraitis pasirašė Europos sutartį prieš kankinimą ir kitokių žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą bei du tos sutarties protokolus. Kaip rašo ELTA, pagal šią sutartį sudaromas pasirašiusių kraštų atstovų komitetas, įgaliojamas lankyti laisvės atėmimo vietas, teikti pasiūlymus teisiskai juose laikomų asmenų apsaugojimui nuo kankinimų, žiauraus ar nežmoniško elgesio. Tokio pobūdžio veikla papildoma apsaugos tvarką, numatytą Europos žmogaus teisių sutartyje. Pirmasis protokolas leidžia prisijungti prie sutarties valstybės, kurios nėra Europos tarybos narės. Antrajame nustatytas komiteto sudarymas. Sutarties pasirašymas buvo vienas iš Lietuvos išpareigojimų prieš stojant į Europos tarybą. Lietuva yra pirmoji Baltijos valstybė, pasirašiusi šią sutartį bei jos protokolus.

LDDP nariai skelbs pajamas

LDDP partijos nariai žada pranešti savo ir šeimos narių turimą pajamas, pagal frakcijos valdybos sprendimą, kuriame taipgi buvo priimtas pajamų pranešimo dokumentas, skelbia ELTA rugsėjo 14 d. Nariai duomenis pateiks savanoriškai, nelaukdami kol bus priimtas visuotinis pajamų pranešimo įstatymas. LDDP frakcijos vicepirmininko Justino Karoso teigimu, šiuo dokumentu norima atvesti "abstrakčius" kaltinimus korupcija. Jo nuomone, pagrindinė korupcijos priežastis yra privatizacija už

čekius, pradėta ne dabartinės vyriausybės vadovo, bet ankstesniosios. LDDP pirmininkas Gediminas Kirkilas patvirtino, kad frakcija pritaria surengti seime diskusiją apie kovą su korupcija ir nusikaltamumu.

Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius privatizavimo tema pareiškė, jog pirmojo etapo nebuvo, nors jau skelbiamas antiras. Didėsni dalis (daugiau kaip 500 įmonių) pirminio privatizavimo programoje numatyto valstybės turto buvo privatizuota be jokių mokėjimų.

Sostinės biudžetas skoloje

Vilniaus vicemeras Romualdas Sikorskis pranešė spaudai, kad miestas gavęs tik 46 milijonus litų iš patvirtintų 350 milijonų, o savivaldybė tebeslegia praėjusių metų biudžeto skolas. Nesumokėti mokesčiai siekia 45 milijonus litų. Dėl lėšų stokos Vilniuje nieko neremnuojama, pradėtos statybos nebevykdomos. Kitų metų sostinės savivaldybės biudžetui reikalinga 1 bilijonas 200 milijonai litų, tačiau nesitikiama tiek gauti.

Lietuvos laikysena dėl branduolinių ginklų

Kaip praneša BNS, Lietuvos užsienio reikalų ministerijos laikysena dėl Prancūzijos atnaujintų branduolinių ginklų bandymų yra "pabrėžtinai santūri". URM politikos departamento direktoriaus Petro Zapolsko teigimu, "Lietuva kviečia visas branduolines valstybes laikytis Neplatinimo sutarties principų ir kuo greičiau susitarti dėl branduolinių bandymų uždraudimo sutarties". Derybos šiuo reikalu vyksta dabar Ženevoje.

Susirūpinta Rusijos įtaka

Kaip rašo ELTA (rugsėjo 5 d.), Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas Vytautas Landsbergis tvirtino, jog Rusijos užsienio reikalų ministerio pavadootojo S. Krylovo pareiškimas BNS agentūrai praėjusią savaitę aiškiai rodė pasipriešinimą Vakarų svarstymui Baltijos valstybių stojimo į SAS (NATO). "Tai iššūkis ne vien Baltijos valstybių suverenitetui, bet ir Vakarams", pasakė Vyt. Landsbergis.

Rugsėjo 5 d. Estijoje posėdžiavęs Baltijos visumos užsienio reikalų ir saugumo komitetas pasirašė pareiškimą, kuriame tvirtinama, jog "Vakarų politinių sluoksnių požiūriai į Baltijos valstybių narystę NATO nepakankamai apibrėžti". Komitete dalyvavo keturi Lietuvos seimo nariai — Vyt. Landsbergis, Romualdas Ozoilas, Saulius Pečiulėnas bei Ričardas Žūrniskas. Komitetas yra privatizacija už

(Nukelta į 3-čią psl.)

Šiame numeryje:

Nuopelnų dalybos

Smilkymasis nuopelnais gali silpninti reikalingas jėgas

Rusijos grasinimai ir gintaro paroda

B. Jelcino gąsdinimai dvelkia priešrinkimine propaganda

Biržiškos grįžta į Vieksnius

Į paminklo atidengimo iškilmę suplaukė, kas tik galėjo

Kai popiežius lankėsi Kryžių kalne

Ilgas kelias iki leidimo iš vietos filmuoti iškilmės

Vaidžiai ir pamaldos tėviškėje

Senuoju žemaičių keliu — į Šv. Onos atlatidus Betygaloje

Politiniai rūpesčiai jaunimo stovykloje

Hamiltoniečio išpūdziai, pabendravs su jaunaisiais konservatoriais

Pirmoji lietuviška knyga

Tai tautos kultūros gyvenimo pradžia

Pogrindžio "Aušra" ir jos darbuotojai

Alytiškis kun. Lionginas Kunevičius nepabūgo sunkiausio kelio

Tautos žymūnai išsivijai

Pokalbis su istorike dr. Aldona V. Vasiliauskiene

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDEJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaite-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20, rėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063

RELIGINIAME GYVENIME

Šv. Elzbieta seserų namus Aleksote liepos 6 d. pašventino Vilkaviškio vysk. Juozas Žemaitis, MIC. Iškilmėse dalyvavo kun. K. Ambrasas, SJ, iš Kanados, kun. J. Kaminskas, OFM, ir iš Vokietijos seserys elzbietietės, padėjusios įrengti šiuos namus, kuriuose įsteigta ir senelių prieglauda. Pastarojoje, anot vyskupo, ras jaukią prieglaudą vargų iškaunuoti žmonės.

Pal. Jurgio Matulaičio atleidimo aštuondienis įvyko 9-16 d.d. Marijampolėje. Į atleidus atvyko 160 maldininkų iš Lenkijos, vad. vyskupo J. Wojtkowski, ir Vokietijos Paderborno arkivyskupas J. Degenhardt'as, lydimas aukštųjų dvasiškų. Svečiai apklankė Šiluvą, Kryžių kalną ir Vilkaviškio vyskupijos šventoves, susitiko su jaunimu. Pagrindines atleidimo Mišias liepos 16 d. aukėjo kard. V. Sladkevičius, arkivyskupas J. Degenhardt'as, vysk. J. Žemaitis, MIC, vysk. J. Tunaitis ir Lenkijos ELKO vysk. W. Ziemia, kreipdamasis į tikinčiuosius lietuvių kalba, kvietė palaikyti gerus kaimyninius santykius.

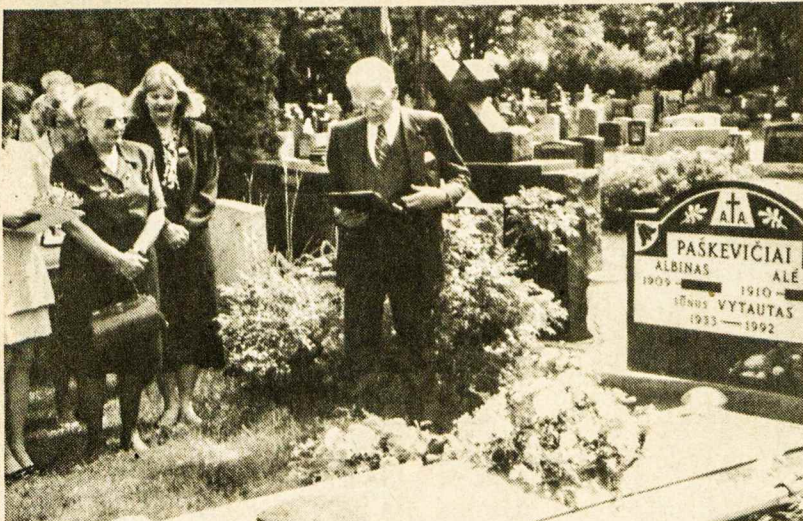
Lietuvos "Caritas" federacijos centro tarybos posėdyje liepos 28 d. Kaune dalyvavo pirm. vysk. S. Tamkevičius, vicepirm. kun. R. Grigas, gen. sek. ses. A. Pajarskaitė, kiti vadovai bei viešnia iš Olandijos "Caritas" H. Vermaas. Aptarta atskirų vyskupijų finansinės paramos Olandijos "Caritas" įteikimo tvarka, svarstyti išvažiuojamųjų sesijų klausimai, pritaria mokymo ir ugdymo tarybos vadovės ses. V. Janavičiūtės kursų projektui.

Dr. Arvydo Žygo suorganizuotoje išvykoje į Punsco kraštą rugpjūčio 10-16 d.d. dalyvavo

34 Lietuvos ateitininkų federacijos atstovai – vyresnieji moksleiviai bei studentai iš įvairių Lietuvos mokyklų, katalikų jaunimo organizacijų kapelionas kun. Robertas Grigas, Marcinkonių etnografinis ansamblis ir V. Pavilonienės vadovaujamas ansamblis. Išvykos metu išvykos dalyviai susitiko su Lenkijos lietuvių veikėjais, aplankė Vygrius, Suvalkus, Seinuose meldėsi prie vyskupo A. Baranauko koplyčios, dalyvavo koncertuose ir Mišiose, aukotose ant Eglinės pilikalnio, Žolinės atlaiduose, apklankė "Aušros" redakciją ir leidyklą. Ateitininkai klausėsi Punsco kultūros darbuotojų pasakytų. Gilius išpučius paliko bendravimas su vietos žmonėmis, jaunimas išgyvenęs "tikros Lietuvos" patirtį, stebėjėsis vietos jaunų žmonių santūrumu. Išvykos dalyviai liko dėkingi Punsco krašto žmonėms, Lenkijos lietuvių bendruomenės pirmininkui Sigitui Paransevičiui, Kovo 11-tosios gimnazijos direktorei Marytei Černelienei, mokytojams, savivaldybės pareigūnams ir kitiems šio krašto lietuvių veikėjams.

Lietuvos prezidentas A. Brazauskas pokalbyje Lietuvos radiui rugpjūčio 21 d. padėkojo kun. Vaclovui Aliuliui ir jo vadovaujamai grupei, parengusiai religinių bendrijų ir bendruomenių įstatymo projektą, kuris gali būti seimo priimtas šio rudens sesijoje. Prezidentas priekaitavo kai kurių ministerių vadovaujamos grupės dėl susitarimo su Vatikanu projekto vilkinimo ir pareiškė, kad valstybės ir Katalikų Bendrijos santykiuose principinių nesutarimų nėra.

(Žinios iš leidinio "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje")

Laidojant a.a. Alę Paškevičienę Notre-Dame kapinėse Otavoje 1995 m. rugpjūčio 24 d., prie kapo visų vardų atsisveikina VYTAUTAS BALSEVIČIUS

PADĖKA

Mano mylimai žmonai

a.a. ALEI PAŠKEVIČIENEI

mirus 1995 m. rugpjūčio 21 d. Otavoje, Elizabeth Bruyere ligoninėje, man tebesant tik po operacijos kitoje Queensway-Carleton ligoninėje, pergyvenau tikrai sunkias valandas. Velionės vienintelė sesutė Marija Macevičiūtė, gyvenanti Hamiltone, Ont., dėl jos silpnos sveikatos prašiau nevažiuoti į Otavą. Taip mudu velionės artimiausieji asmenys negalėjome net palydėti jos į amžinojo poilsio vietą.

Tačiau Aukščiausiojo valia, netrūko nepaprastai kilnios širdies žmonių, ypač Sofijos ir Vytauto Balsevičių, kurie atliko visas reikalingas paslaugas su didžiausiu rūpestingumu, ypač Sofija, kuri praleido su velione paskutines valandas ir minutes, lankė ją ligoninėje, išklaušė jos paskutinius, net mažiausius, pagidavimus ir pasistengė viską išpildyti. Ačiū, miela Sofija, už tai.

Tik mudu, likę gyvi, velionės artimiausieji, tariame nuoširdų, lietuvišką, krikščionišką ačiū visiems broliams ir sesėms lietuviams čia Otavoje, taip pat buvusiems otaviškiams Toronte ir kitur su kilniaširdžiu kun. dr. Viktoru Skilandžiūnu priekyje už jūsų paslaugas, maldas, aukas Kanados lietuvių fondui, užuojautas ir atjautimą.

Brangiausioji Alė, ilsėdamasi jau Ramybėje, tikriausiai visa tai žino, ir jos vardu galima visiems tik tarti: "Ramybė visiems Jums ir iki pasimatymo amžinybėje".

Albinas – Otavoje ir Marija – Hamiltone

Brolių profesorių ir visuomenės veikėjų Biržiškų paminklą Vieکشniuose 1995 m. rugpjūčio 25 d. šventina Telsių vyskupas ANTANAS VAIČIUS su grupe kunigų

Nuotr. V. Naujiko

Biržiškos grįžta į Vieکشnius

1995-ųjų rugpjūčio 25-oji ir 26-oji – paminklo atidengimo iškilmų dienos

GENOVAITĖ GUSTAITĖ,

Vilnius

"Po daugel metų / vėl į Vieکشnius grįžot, / ir gal nebeįsėsit niekada?" – Akmenės rajono laikraštyje "Vienybė" rašė Irena Žiurauskienė eilėraštyje "Biržiškoms".

Trijų Biržiškų, trijų profesorių grįžimo – paminklo atidengimo – diena Vieکشniams tapo didelės iškilmės diena, išjudinusi miestelio žmones, sutraukusi iš rajono, Mažeikių, Kauno, Vilniaus ...

Šventovėje

Šv. Jono Krikštytojo šventovė, atstatyta po Pirmojo pasaulinio karo, pasitiko šviesi, pakili, su saulės lopinėliais, krintančiais per vitražų stiklus ant lakuotų medžio grindų, su lengvutėlėmis, grakštutėlėmis bruknienojų šakelėm suvertom į pynes, pakabintom palubėje. Nuo Žolinės pasiliko, laukė, kilo ir leidosi, leidosi ir kilo lyg švytruojančios kregždės.

Atitiko nuotaiką pamokslas, pasakytas mons. Kazimiero Gaščiuo iš Telsių seminarijos. Kupinas krikščioniškumo, kvietimo, linkėjimo išbristi iš nesutarimų į vienybę, darną jis buvo pagrįstas pavyzdžiais, paimtais iš praeities, valstybės kūrimosi (1918 m. Lietuva kilo iš bausių griuvėsių, kareivėliai apskarė, bet viešpatavo vienybės jausmas), Vaidžanto atsiminimų (ėjau kur liepė, neklausdamas, kas liepė, kad tik tėvynės labui, visuomenės reikalui), Justino Marcinkevičiaus poezijos eilučių, žmogaus prigimties išmanymo. (Mišias atnašavo vyskupas A. Vaičius, giedėjo – Akmenės kultūros namų choras; dirigentė – Julija Draudikienė).

Bylojantis granitas

Paminklas (autorius kaudietis Č. Pečiukas) iškilo buvusioje turgaus aikštėje, viena jos krašte, daliai sutvarkytame, apasodintame, apšviestame. Aukšto (6 m) pilko granito paminklas; šešiasienis, plokštumos padalytas trimis stūnais, tėvams ir paminklo kūrėjui įrašui.

Viršūnė puošia Vieکشnių herbas su karūna, apačioje nemažai bronzos portretiniai bareljefai. Pradedama nuo vyriausio sūnaus Mykolo (po bareljefu įrašas su datomis

– 1882-1962 – svarbiausiais veiklos duomenimis: Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universiteto rektorius, Vasario 16-osios akto signataras ir t.t.). Už Mykolo, einant aplink į dešinę, Vaclovas (1884-1956; Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universiteto bibliotekos direktorius, lietuvių kultūros istorikas ir t.t.). Toliau tėvų bareljefai: Elzbieta (1858-1938; muzikos mokytoja, profesorius motina).

Senųjų Biržiškų bareljefus perskiria plokštuma su įrašu: skulptorius Č. Pečiukas, architektas R. Palukaitis 1995 m. Penktoje plokštumoje bareljefas tėvo, Antano Biržiškos (1855-1922; Vieکشnių krašto gydytojas, profesorius tėvas). Paskutinėje, šeštoje, plokštumoje bareljefas jauniausio sūnaus, Viktoro (1886-1964; Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetų profesorius, matematikas ir t.t.).

Aukotojai

Paminklas pastatytas visuomenės ir Respublikos vyriausybės lėšomis. Jos pradėtos rinkti Biržiškų draugijos pastangomis 1991 m. Vyriausybė paminklui skyrė 50,000 Lt. Aukoto mokytojai, gydytojai, kiti specialybių žmonės. Gal ne vieno paaukotą litą galima lyginti su Biblijos našlės auka. Nestigo supratusių pagarbos Biržiškoms būtinybę – juk toji pavardė "ne tik Vieکشnių miestelio pasididžiavimas, bet ir nuostabus reiškinys Europos kultūros istorijoje". (Tai Biržiškų komisijos pirmininko R. Pavilionio, Vilniaus universiteto rektoriaus, žodžiai). Spaudoje neteko aptikti sąrašo – nei ilgo, nei trumpo – su išėjusių lietuvių aukotojų pavardėmis.

Didelis sujudimas

Vieکشniuose penktadienio priešpieštę vyko reta šventė, į kurią suplaukė, kas galėjo, pajudėjo: su vaikais, seneliais, invalidais, ir lipo, stojo, kur aukščiau – ant kopėčių, stogų, laiptelių, kad tik pamatyti, išgirstų. Miestelin atėjusią istorinę dieną pagerbė Lietuvos prezidentas, vyskupas A. Vaičius, ministeris J. Biržiškis, rektorai R. Pavilionis, B. Vaškėlis, profesoriai, seimo nariai V. Landsbergis, A. Sakalas, Biržiškų paminklo komisijos, draugijos nariai, svečiai iš Vilniaus, Kauno ir kitur.

Paminklą atidengė prezidentas A. Brazauskas. Trumpame žodyje išreiškė pagarbą didiems Biržiškų giminėms vyrams, padėkojo vieکشniškiams už įdėtą darbą, pakvietė susimąstyti prie paminklo, kuris turėtų priminti, kaip svarbu stoti į darbą už Lietuvą. Vyskupas A. Vaičius, padėkojęs pakvietusiems iškilmėms giminėms, paminklą pašventino.

A+ A

MALVINAI JUZUMIENEI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą KAZĮ ir visus gimines Lietuvoje –

Vitas ir Lori Savickai

Mielai sesutei

a.a. JUSTINAI ANDRAŠIŪNIENEI

mirus Lietuvoje,

ANTANINĄ ASMENAVIČIENĘ, LIUCIJĄ SKRIPKUTĘ, SOFIJĄ RAKŠTIENĘ ir OLĘ STEPONAVIČIENĘ nuoširdžiai užjaučiame –

A. G. Skaisčiai,
Grimsby, Ont.

A+ A

JUSTINAI ANDRAŠIŪNIENEI

mirus Lietuvoje,

seseris gyvenančias Kanadoje – SOFIJĄ RAKŠTIENĘ, ANTANINĄ ASMENAVIČIENĘ, ALEKSANDRĄ STEPONAVIČIENĘ, LIUCIJĄ SKRIPKUTĘ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

L. Morkūnienė
G. B. Trinkai ir šeima

A+ A

JUSTINAI ANDRAŠIŪNIENEI

mirus Lietuvoje,

seseriai SOFIJAI RAKŠTIENEI, jos šeimai bei artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime –

K. L. Meškauskai
L. E. Klevai
B. B. Venslovai

J. Z. Rickai
A. A. Erštikačiai
V. J. Pilkauskai

A. Kšivickienė

PADĖKA

A+ A

ALBINUI KRAKAIČIUI

iškeliavus amžinybėn, nuoširdžiai dėkojame Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už maldas laidotuvių namuose, atlaikytas Mišias ir palydėjimą į Šv. Jono lietuvių kapines.

Dėkojame karsto nešėjams ir L. Marcinkutei už giedojimą Mišių metu. Ačiū p.p. Mačiams už skanaus maisto pagaminimą, draugams ir ponioms už skanius pyragus.

Ačiū giminėms, draugams, pažįstamiems ir kaimynams už gėles, užprašytas Mišias, pareikštas užuojautas ir ypač už palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Jūsų parodytas nuoširdumas palengvino mūsų skausmą ir liūdesį.

Visų artimųjų vardu –

žmona Anita

PADĖKA

Mūsų mylima Motulė ir Močiutė

a.a. ONA INDRELIENĖ

mirė 1995 m. rugpjūčio 20 d.

Nuoširdžiai dėkojame Toronto Prisikėlimo parapijos kunigams už maldas laidotuvių koplyčioje, atnašautas Mišias šventovėje ir velionės palydėjimą į amžino poilsio vietą. Ačiū D. Viskontienei už giesmes Mišių metu ir D. Radtkai už palydą vargonais.

Dėkui visiems, dalyvavusiems atsisveikinimo vakare laidotuvių namuose. Ačiū papuošusiems karstą gėlėmis. Niekad nepamiršime tų jautrių žodžių, kuriais su mūsų brangia a.a. Motule atsisveikino A. Vaičiūnas Kanados lietuvių bendruomenės vardu ir D. Keršienė Toronto skautų-čių vardu.

Su dėkingumu prisiminsime visus, kurie lankė velionę Slaugos namuose, užprašė Mišias ir jos atminimui pagerbti aukėjo "Tremtinių grįžimo fondui" bei "Kovai su vėžio liga Lietuvoje draugijai".

Ačiū už paguodą žodžiu, raštu, šiltu rankos paspaudimu. Jūsų visų nuoširdumas palengvino mums sunkią netekties valandą.

Birutė, Jonas, Kevin ir Kirk Lenard

PADĖKA

A+ A

STASEI KALŪZIENEI-NORKIENEI ir

ALEKSANDRUI KALŪZAI

netikėtai iškeliavus amžinybėn,

nuoširdžiai dėkojame Anapilio parapijos klebonui kun. J. Staškui už velionių lankymą ligoninėje, maldas laidotuvių koplyčioje bei atlaikytas Mišias.

Dėkojame visiems, išreiškusiems mums užuojautą žodžiu ir spaudoje, atsiuntusiems gėles, užprašiusiems Mišias, aukojusiems "Tremtinių grįžimo fondui", "Vaiko tėviškės namams", "Tėviškės žiburiams" ir Anapilio keltuvą vajui velionių atminimui.

Ačiū solistėm Jane Martin, L. Marcinkutei ir D. Radtkai už giedojimą Mišių metu, J. Gurklienei ir B. Stanulienei už paruoštus laidotuvių pietus ir visiems dalyvavusiems laidotuviuose.

Nuliūdę –

sūnus Algirdas Norkus su šeima

Turner & Porter

laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,

Toronto 3, Ont.

Tel. 416 533-7954

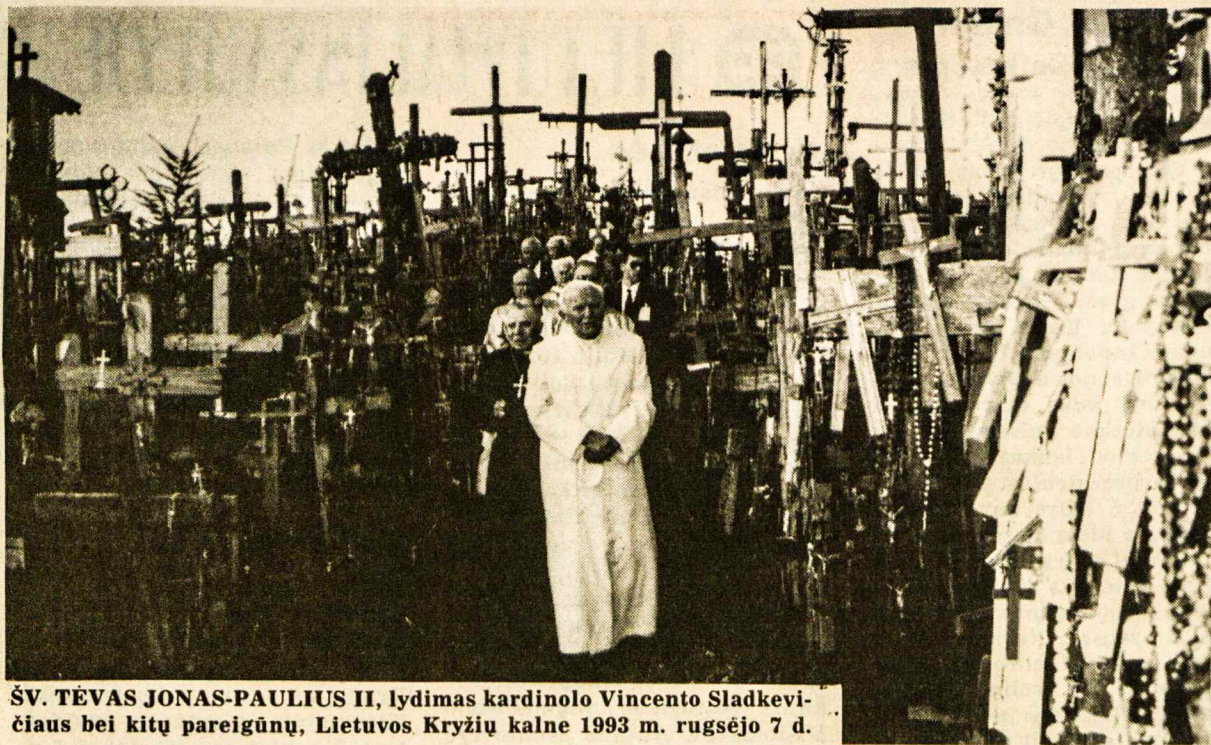
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St. 279-7448

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 333-7954

YORK CHAPEL 2207 Bloor St. W. 747-3152

Turner & Porter

TURNER & PORTER

ŠV. TĖVAS JONAS-PAULIUS II, lydimas kardinolo Vincento Sladkevičiaus bei kitų pareigūnų, Lietuvos Kryžių kalne 1993 m. rugsėjo 7 d.

Kai popiežius lankėsi Kryžių kalne

Ten dalyvavusio kanadiečio nuotykiai, prisiminti metinių sukakties proga (1993.IX.7—1995.IX.7)

KĖSTUTIS DUBAUSKAS,

Kalgaris

Ginkluoti sargybiniai

Netoli Šiluvos mums kelią pastojo ginkluotas kareivis. „Atsiprašau, bet dabar visi kečiai ir šiluvą uždaryti. Mat rengiamasi Šv. Tėvo atvykimui. Prašom grįžti atgal.“ Aš, išlipęs iš automobilio, pradėjau aiškinti iš kur esu atvykęs ir nežinau ar vėl teks į tėvynę sugrįžti. Į jo ranką įdėjau kelias sagutes su Lietuvos ir Kanados vėliavomis. „Nežinau, paskambinsiu.“ Paėjęs į šoną su kažkuo kalbėjosi telefonu. Baigęs pasikalbėjimą, šypsodamasis sugrįžo prie mūsų. „Leidžiama, jums kitas sargybinis mieste parodys kur pastatyti automobilį. Viso gero.“ Su pagarba atsisveikino kareivis.

Šiluvoje mus pasitiko policininkas. „Prašom sukėti dešinę už šito balto pastato, ten jums parodys kur pastatyti automobilį.“ „Ačiū“, atsakom.

Pasukę už namo kampo, pamatėme užtvartą. Viena jų buvo greit atidaryta jauno ugniagesio, kuris parodė mums vietą. Išlipęs iš automobilio aklomis apžvelgiau kiemą. Keistas mišinys: gaisrinė mašina, du šarvuoti lengvo tipo tankai. Kelios mašinos su kulkosvaidžiais. Kieme maišosi gerai nusiteikę ugniagesiai, kareiviai ir policininkai. Ant stogo keli vyrai vaikšto gerai apsiginklavę.

Priėjęs vienas policininkas parodė į duris. „Per čia išeisite į miestelį ir per čia sugrįšite pasiminti savo automobilio. Viduje yra valgykla, kainos gerai apsiginklavę.“

Valgykla buvo pilna žmonių, nes jau buvo pietų metas. Pasūliau giminėms pirma pasiūlyti po miestelį, o po to galėsimės pavalgyti. Vieni sutiko ir išsiskleidė savo keliais. Aš, aplankęs Apsireiškimo koplyčią, pasukau Šiluvos šventovės link. Čia per šventorių skubinosi dvi senutės su blizgančiais žibintais, o jas stebėjo dvi aukšto ūgio policininkės. Įėjau į šventovę ir apstulbštu nuo žmonių šūkavimo: „Ne čia – pakelk aukščiau! Šviesa čia negerai. Na, čia jau gerai.“ Paklausaiau. Laipčiai status ir pilni visokių elektrinių laidų. Prislinkau prie

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tas susirūpinęs, kad vėl pradeda kaupti didesnę dėmesį į Rusijos nuomonę, nors Vakarai ne kartą tvirtino, jog Rusija Baltijos valstybių narystės ŠAS (NATO) klausimu neturės veto teisės.

Demonstracija prieš vyriausybę

ELTA praneša, kad rugsėjo 14 d. Vilniaus Nepriklausomybės aikštėje susirinko daugiau kaip 3,000 žmonių, reikalaujančių, kad Lietuvos vyriausybė, seimas ir prezidentas atsisistatytų. Nutarta sudaryti visuomenės tribunolą ir pradėti apkaltinimo procesą. Demonstraciją surengė Lietuvos indėlininkų teisių gynimo iniciatyvinė grupė ir Lietuvos pensininkų ir invalidų gynimo komitetas. Prezidentui, seimui ir vyriausybei bus įteikta 22 punktų rezoliucija. Dalyviai pareiškė, kad Lietuvoje vykdoma ekonominė politika yra ekonominis genocidas. RSJ

televizijos aparatų. „Šviesas!“ – kažkas sušuko. Šventovės vidus sušvito visu savo grožiu.

Lauke lynojo. Pasukau gražiai gelėmis išpuoštą naujai padarytą iš medžio šaligatvį. Pagal jį buvo išsiriikiavusios pardavėjų būdelės. Maniau gal pavyks ką nors rasti prisimintimui. Deja, nieko, išskyrus brangias dešreles bei gėrimus. Kai kurie pardavėjai pamatė mane filmuojant, užsidengė veidus arba pasitraukė už būdelės.

Valgykloje

Pamatęs savo gimines prie valgyklos, nuskubėjau prie jų. Restorane pasirinkom stalą prie lango. Atėjo mergina šypsodamasi ir paklausė, ką norėtume valgyti. Pasakiau, kad atvykau iš Kanados patikrinti, ar dar lietuviai moka gerai virti. Ji nusijuokė ir paėmė mano užsakymą vartydama antakius. Užsakiau lėkštelę šaltibarščių, šutintų kopūstų su dešra ir bulvinių kukulių su spirgais. Išskyrus šaltibarščius, visa kita turėjau dalintis su giminėmis. O skanu buvo!

Šiauliuose pas kleboną

Atsikėles pažiūrėjau pro langą – lynojo. Tas lietus tikrai man pradeda įkyrėti, bet ką padarysi, dešimtą valandą reikia būti Šv. Petro ir Povilo klebonijoje atsiimti bilietus į Kryžiaus kalną, kur Šv. Tėvas Jonas-Paulius II atnašaus Šv. Mišių Auką.

Atėjus netrukus pasirodė ir klebonas. „A, tai Jūs svečias iš Kanados, kuris nori būti arčiau Šv. Tėvo?“ Paspaudėm vienas kitam ranką. „Prašom prisėsti.“ „Ačiū“. Sėdam. „Mat aš noriu šį įvykį nufilmuoti.“ „Nežinau, ar tai galima. Atsiprašau, eisiu į savo kabinetą ir bandysiu sužinoti.“ Po kiek laiko sugrįžo susirūpinusiu veidu ir su maišeliu rankoje. „Skambinau į Šv. Tėvo sargybos štabą, kalbėjau su viršininku – ir jis nieko nežino apie filmavimą. Prašė, kad ateitumėte pas jį pasikalbėti.“ „Na, tad einam, reikia pabandyti“, pasakiau aš. „Labai ačiū, klebone, už jūsų pastangas.“ „O, tai niekis, neužmirškite savo bilietų, na, o šį maišelį nusiņskite prie kalno. Ten Šv. Tėvas palaimins, kas jame yra, užteks visiems.“

Pas komisarą

Pakliuvome į niūrius policijos pastato koridorius. Vyrai bėgioja į visas puses. Giminaitis vienam iš jų padavė klebono raštą. „A, tai jūs ieškote gerb. komisaro? Jo raštinė gale, durys dešinėje. Eilė, reiks palaukti.“ Vyrukas nusiskubino savo keliais. Žodis „komisaras“ per mano kūną perbėgo dideliu šurpu. Ar jie dar tokie, klausiu save. Einam prie durų, ten jau laukė kokie šeši policininkai. Beieškant vietos kur atsistoti atsidarė kabineto durys, pasirodė plikagalvis ir vėl greit dingo už jų. Po minutės ar kitos duryse pasirodė jaunas, gero sudėjimo, uniformuotas vyras. „Prašom į vidų. Jūs iš Kanados?“, kreipiasi į mane paimdamas revolverį ir uniforminę kepurę nuo kėdės. „Taip“, atsakiau. „Prašom prisėsti“, parodo į minkštas kėdes. Visi trys atsisėdom. „Jūs, jei gerai suprantat, norite filmuoti popiežių iš savo vietų?“ „Taip“, atsakiau. „Tad kodėl jūs nebuvote vakar vakare posėdyje, kuriame svarstėme paskutinius Šv. Tėvo apsaugos klausimus?“ „Kad nežinojome“, nustebe atsakiau. „Mat

jūs būsite labai arti prie popiežiaus, ir toks klausimas visiškai neiškilio. Paskambinsiu Kaunui.“ Skambina. „Ir jie nieko nežino.“ Dar rankoje ragelį laikydamas lyg sau ar mums sako: „Skambinsiu į Vilnių.“ Padeda ragelį. „Jų visos linijos užimtos.“

Komisaro sprendimai

Kabinete koks tuzinas telefonų ir visi užimti. Vyrai išeina ir įeina, vis skubėdami. Visą eilę sekame su įdomumu. Įeina pastorėjęs ir plikagalvis vyras. „Pone komisare, aš turiu savo vyrams tik 80 lietaipalių, o tokiam ore man reikia virš dviejų šimtų.“ „Žinai kur yra valstybinis sandėlis. Eik ten ir pasiimk kiek tau reikia.“

Atėina kitas. „Gerbiamas komisare, aš turiu labai didelę bėdą.“ „O kas yra?“ „Neturiu užtekintai žmonių apsaugoti visus skersgatvius, pro kuriuos Šv. Tėvas pravažiuos.“ „Apsimeči, tai žiūrėk, kad nė vienas žilas plaukas nenukristų no jo galvos“, griežtai pasakė viršininkas. Čia jie garsiai ir pasipūždomis viens su kitu tarėsi.

Galų gale viršininkas pasisuko į mūsų pusę. Sukrutau. Bet jis vėl buvo pertrauktas to įkryaus žodžio. „Tamsta komisare, bėda su keliais, kur popmobilis važiuos. Bandėm žyvro atvežti, bet sunkvežimiai klimpsta ir turime bėdą juos ištraukti. Kas daryti?“, prakaituodamas baigė savo pranešimą. „Sumažink apvažiavimo akiratį, parink sausesnius kelius, o pakeitimo planą tučtuojau pristatyk man. Gerai?“ „Žmogelis atidavė pagarbą ir dingo už durų.“

Leidžia filmuoti

Pagaliau viršininkas prabilo į mus: „Atsiprašau, kad aš čia jus taip ilgai užlaikiau. Na, nežinau ką daryti. Kaunas nieko nežino, su Vilniun negali susiskambinti... Ar galiu pažiūrėti į jūsų dokumentus?“ Atidavėm jam ką turėjome. „A, ir traukiniai jau turite bilietus, viskas atrodo tvarkoje. Ar galiu pamatyti jūsų aparatą?“ Padaviau. Pavartęs rankose gražino atgal. Dėl kažko susirūpinu. Staiga pakėlęs galvą prabilo: „Aš duodu jums leidimą filmuoti. Visą atsakomybę pasiimsiu ant savo pečių. Jūs turėsite prisilaikyti mano nurodymų.“ Paėmęs lapelį kažką braižė, rašė. Su-lankstęs lapelį padavė man. „Aš pranešiu Kryžiaus kalno igulai. Reikia tikėtis, kad jums pavyks viską gerai nufilmuoti.“ „Ačiū gerbiamas komisare.“ Dėkoja mano giminės, o aš, ištiesęs jam ranką, tariau. „Ačiū ir viso geriausio ponas viršininke.“ Jis man mirktelėjo, spustelėjo ranką ir šypsodamiesi atsiskyrė.

Prie Kryžių kalno

1993 m. rugsėjo 7 d. rytas kėlėsi su saulute. Traukinys mus veža į Kryžiaus kalną. Išlipę nueiname į mums nurodytą vietą. Čia leitenantas atsiprašė, kad neturi laisvo vyro mus nuvesti į mūsų vietą. Paaiškino mums, kaip ten pakliūti. Pasukom koplyčios link. Čia prie vartelių mus sulauko, tikrina dokumentus. „Ar turite automatiškų lietsargių?“ „Taip, aš turiu“, atsako mano giminaitis. „Atidarykite, bet taikinkite į žemę.“ Giminaitis padarė kaip buvo paprašytas, bet šūvio nepasigirdo. „Galite eiti.“ Ir stumia mus pro vartelius. Bet vienas jų susigaudė, kad manęs netikrino.

Vaizdai ir pamaldos tėviškėje

Po 60 metų šv. Onos atlaiduose Betygaloje

HENRIKAS KUDREIKIS

Prieš daugelį metų aš, mažas špokas, pirmą kartą su tėvais važiuoju į kaimyninės parapijos atlaidus. Įkinkytas į išėginius pakinktus, smagiai leikia trakėnas Juodis, skamba jo kamanos. Į šv. Onos atlaidus Betygalon. Privažiuojame upę ir stačią pakalnę. Tėvas pariša abu paskutinius ratus. Dubysa atrodė tada labai plati, o jos pakrančių kalnai, atrodė siekė debesies.

Dabar, atvažiavus nuo Sierra Nevados kalnų, Padubysio kalnai atrodė tik mužutės kalvelės. Bet jos gražios, labai žalios. Tai mano tėviškė, aplaistytą mano giminių ir kaimynų krauju, nes gausūs padubysiškiečiai būriai stėjo kovon prieš raudonuosius okupantus ir žuvo.

Lygiai po 61 metų vėl riedu, tik šį kartą motorizuotas, tuo pačiu senuoju žemaičių keliu Betygalon į šv. Onos atlaidus. Prie Ariogalos tilto Aleksas sustabdo automobilį. Tą patį daro ir beveik visi pravažiuojantieji. Mat iš kalno teka šaltinis, ir kiekvienas prisipila indus. Šaltas ir tikrai skanus. Vingiuotais, gražiais medžiais apsodintais Dubysos pakrantių keliais pasiekėme stebuklingą vietą – Ugiųnių bažnytkaimį. Apgailejau, kad negalėsiu dalyvauti netolimuose Žolėlinės atlaiduose. Šių atlaidų ankščiau niekad nepraleisdavau. Žolėmis tirštai apaugusi šventoriumi priėjome prie šventovės, kuri šiandien užrakinta.

Neasfaltuotu keliu pasiekėme Betygalą. Kaip tik tuo metu buvo Votvinės pamaldos, tad turėjome laiko apžiūrėti prie šventoriaus esančią aikštę. Kiti laikai – nė vieno vežimo su arkliais. Nebūtų nė vietos jiems pastatyti. Daug automobilių, daugiausia rusiškų, bet viena eilė mane nustebino: naujutėliai Mercedesai, BMW, Audi, Toyotos, Fordai, Oldsmorėli.

„Pone, jūs iš Kanados?“ „Taip.“ Prašom grįžti už vartų, aš turiu patikrinti jūsų rankinį.“ Atsirašęs vėl kitoje pusėje jam parodžiau ką aš turiu savo kelionės maiše. „Ar aparatas veikia?“ „Taip.“ „Galiu jį patikrinti?“ „Prašom.“ Užvedžiau aparatą ir padaviau jam. Vyrukas paėmė aparatą, pavartė, lyg bandė pro jį žiūrėti. Gražindamas aparatą pasakė: „Taip, veikia. Galite eiti į savo vietą.“

Po ilgo laukimo

Ilgai dar reikėjo laukti Šv. Tėvo. Oras keitėsi – tai saulė, tai lynojo. Vos tik pasigirdo malūnsparnių garsai, saulutė apsidengė baltu debesėliu, iš kurio nukrito švelnutėliai vandens lašeliai. Kūne taip ramu pasidarė. Visa tai truko tik porą sekundžių. Per garsakalbį pasigirdo balsas. „Šventasis Tėvas jau nusileido prie Kryžiaus kalno.“ Pasigirdo stumbrų ragų balsai. Šv. Tėvas kopia į kalną. Jam pasimeldus, vėl sugaudė ragų balsai. Grįžęs nuo kalno popiežius Jonas-Paulius II įlipa į „popmobilį“ ir, laimindamas susirinkusius, privažiuoja koplyčią. Vėjas pradeda stiprėti. Užlipus jam į koplyčią, vėjas blaško jo visą aprangą į visas puses. Priėjęs prie garsiakalbio ir laimindamas žmones kryžiaus ženkle prabyla lietuviškai: „GARBE JĖSU KRISTU“.

Pasibaigus pamaldoms kilo man mintis: o gal aš klystu, lai būna man atleista, kad aš iki šios dienos nesupratau, kodėl Katalikų Bendrija atsisakė lotynų kalbos pamaldose ir kartu nepaprasto grožio liturginės klasikinės muzikos.

Laukuose lengvame vėjyje suposi pageltę kviečių ir rugių laukai. Daug laukų matyti tuščių, apaugusių piktžolėmis. Atrodo, kad dauguma šventė sekmadienį. Laukuose temaciau vieną dirbantį kombainą. Pasiekiamo vėl Dubysą, kuri per daug metų apžėlė krūmokšniais ir šiandien atrodo tik mažas upelis.

Sumos teko gerokai palaukti, nes visi kunigai darbovosi klausyklose. Išpažinties ėjo jauni ir seni, mačiau keletą vyrų su barzdikėmis, gana inteligentiškai atrodančių. Eilės tirpo labai pamažu.

Didelis Lietuvos šventovių pasididžiavimas – puikūs chorai. Betygalos parapijos choras tikrai meniškai paruoštas. Bet, kai jie užgiedojo lotyniškai „Gloria“, gilūs praeities jausmai suspaudė širdį – vaikystės ir ankstyvos jaunystės pamaldumo bei religinės muzikos grožis sugrąžino mane praeitin. Tą pačią „Gloria“ (tik niekad nesužinojau kompozitoriaus) giedojų ypatingai stiprūs ir gerai parngti mano kaimyninių Ariogalos, Girkalnio, Seredžiaus, Raseinių ir mano parapijos – Juodaičių chorai.

biliai. Kas galėtų būti šių brangių automobilių savininkai, nė mano palydovai negalėjo paaiškinti. Abejoju, kad tai Betygalos apylinkių ūkininkų automobiliai.

Aikštėje minios vyrų, moterų, vaikų. Visi šventiškai apsirengę, nemažai jaunimo, ypač daug gražių jaunų merginų. Pasibaigus votyvai, pasipylė minia maldininkų iš šventovės. Tiesa, didelė jų dalis stovėjo šventoriuje, kaip ir prieš 60 metų. Nauja banga maldininkų veržėsi šventovėn. Man teko pasilikti „babinčiujė“, nes suolus užėmė moterys.

Sumos teko gerokai palaukti, nes visi kunigai darbovosi klausyklose. Išpažinties ėjo jauni ir seni, mačiau keletą vyrų su barzdikėmis, gana inteligentiškai atrodančių. Eilės tirpo labai pamažu.

Didelis Lietuvos šventovių pasididžiavimas – puikūs chorai. Betygalos parapijos choras tikrai meniškai paruoštas. Bet, kai jie užgiedojo lotyniškai „Gloria“, gilūs praeities jausmai suspaudė širdį – vaikystės ir ankstyvos jaunystės pamaldumo bei religinės muzikos grožis sugrąžino mane praeitin. Tą pačią „Gloria“ (tik niekad nesužinojau kompozitoriaus) giedojų ypatingai stiprūs ir gerai parngti mano kaimyninių Ariogalos, Girkalnio, Seredžiaus, Raseinių ir mano parapijos – Juodaičių chorai.

Daugiau kaip 30 metų dalyvauju Mišiose Amerikos vakarų dvykoms miestelio šventovėje. Čia girdėti tik kelių moterėlių giedojimas. Sakoma, visur galima melstis, bet aš manau, kad malda maldai ne-lygi. Betygalos choristai mane nukėlė į tarpdurį tarp dangaus ir žemės. Liksiu sujaudintas ilgam ilgam laikui. Po Sumos bandžiau surasti choro vedėją ir padėkoti. Deja, sakau dėkui tik šiuo straipsneliu.

Komuniją priėmė nemaža dalis maldininkų, tačiau daug mažiau negu Amerikoje. Bet Lietuvos katalikai priima Komuniją tik po išpažinties, kaip ir senais laikais. Didelė dalis taip pat dalyvavo procesijoje, nors kiti liko stovėti šventoriuje. Pastebėjau, kad po baldakimu einantieji, išskyrus vieną, visi labai jauni kunigai.

Kaip ir kitose Lietuvos šventovėse, maldininkai laikėsi rimtai ir pamaldžiai. Suoluose ar stovintieji stojasi ir klausiasi pagal Mišių dalis. Išimtis – šventovės kampe ant suolo sėdėjusios merginos – nei stojosios nei klaupešios, tarpais net kalbėjosi. Viena moteris neieškė ir priejusi jas perspėjo.

Pasibaigus pamaldoms kilo man mintis: o gal aš klystu, lai būna man atleista, kad aš iki šios dienos nesupratau, kodėl Katalikų Bendrija atsisakė lotynų kalbos pamaldose ir kartu nepaprasto grožio liturginės klasikinės muzikos.

Laukuose lengvame vėjyje suposi pageltę kviečių ir rugių laukai. Daug laukų matyti tuščių, apaugusių piktžolėmis. Atrodo, kad dauguma šventė sekmadienį. Laukuose temaciau vieną dirbantį kombainą. Pasiekiamo vėl Dubysą, kuri per daug metų apžėlė krūmokšniais ir šiandien atrodo tik mažas upelis.

Sumos teko gerokai palaukti, nes visi kunigai darbovosi klausyklose. Išpažinties ėjo jauni ir seni, mačiau keletą vyrų su barzdikėmis, gana inteligentiškai atrodančių. Eilės tirpo labai pamažu.

1995 m. daugiausia abiturientų stojo į Vytauto Didžiojo universitetą Kaune. Nuotraukoje – būrelis laimingų pirmakursių iš 479, priimtų studijuoti šiame universitete. Nuotr. A. Vaitkevičiaus

Biržiškos grįžta į Vieksnius

(Atkelta iš 2-ro psl.)

ku, Vaclovas – lietuviu, o Viktoras ... žemaičiu. Ateityje „lenkas“ tapo 1918 m. Vasario 16-osios, Lietuvos nepriklausomybės akto, signataru, kartu su broliais (lietuviu) ir „žemaičiu“) dirbo Lietuvai – jos mokslui, kultūros istorijai.

Pirmos dienos konferenciją A. Tyla baigė netikėta, šmaikščia pastabėle – linkėjimu jaunoms šeimoms sekt ... Biržiškų pavyzdžiu – auginti po tris ... Pasidžiaugė, tokių matės išeinančių iš šventovės. Paskutinis linkėjimo kreipinys nuskambėjo visai rimtai: gelbėkit lietuvių tautą, kad Lietuva nevirstų „litovskąja gubernija“.

Vakaronė

Vakare, prie senosios J. Aleksandravičiaus vaistinės, prieš paminklą įvyko vakaronė, vadovaujama Nijolės Kontutienės. Dainavo, šoko „Poilsėlis“ – etnografinis Vieksnių ansamblis, svečiai, atvykę iš Akmenės, Mažeikių rajono. Pažiūrėti, kartu padainuoti, pasižioti susirinko kone visas miestelis su mažais, dideliais, senais. Tik stebėtis reikėjo – nė vieno girtu, įkaušusio, besišlaistancio. Matyt, Vieksniuose tebesklando buvusi labai stipri vynuopų Motiejauš dvasia ...

Po vakaronės, vaistinės kiemelyje – jaukus, mielas pasivašninimas arbata, kava, obuoliais, namine duona, sūriu, medumi ir ... dainom dainelėm bei pasakojimais.

Viktoras – matematikas

Didžioji dalis pranešimų „prisilėgė“ šeštadienį. Tarp kitų H. Jasiūnas, Vilniaus universiteto docentas, skaitęs pranešimą „Viktoras Biržiška profesorius, matematikas, patriotas“, nušvietė jo reikšmę, kuri Lietuvos matematikai, išėjusiai į pasaulines platumas, neabejotina. Nušvietė taip pat reiklumą, kietumą studentams. Neatsitiktinai pasakojama, kaip iš prof. Z. Žemaičio „rankų“, studentai patekdavo į prof. V. Biržiškos „skaistykla“ arba „malūną“.

Pasitaikydavo, kad „malūne“ studentą malė – varė trylika ar daugiau kartų. Paminėjo, kad profesorius buvo paskutinis Lietuvių-Ukrainiečių draugijos pirmininkas. Apimdamas plačiau, pranešėjas apgailestavo dėl organizatorių neapsižiūrėjimo – išslydo tema apie Biržiškų šeimą.

Taip pat Viktorui Biržiškai buvo skirtas „Žiupsnelis prisiminimų apie prof. Viktorą Biržišką“ pranešimų santraukose. Jose buv. universiteto rektorius J. Kubilius rašė: „Priešiklausęs kalbų apie jo reik-

lumą, gerai pasirengiau iš skaičių teorijos“. Toliau mini gavęs porą nelengvų klausimų, savo atsakymą į įvertinimą: Penki! Iš karto ...

Dėmesys aplinkai

Kaunietis architektas K. Bubnaitis savo pranešime „Biržiškų tėviškės restauravimas“ išskėlė, kiek darbų, pastangų ir lėšų dar reikės. Sykiu nuosirdžiai pasidžiaugė, kad blogybių nukamuotiems, spaudoje užtvindytiems mafijų aprašymais Veiksniuose atsiveria gražioji Lietuva. Matyt, iš tikrųjų čia tebegyva Biržiškų dvasia.

Su didele širdgėla, labai jautriai apie Ventos padėti kalbėjo kaunietis senas vieksniškis ekologas E. Levitas („Ventos krašto vandėnų švaros problemos“). Pradėjęs eilėraščių eilute „Venta, Venta, tu žemaičiams šventa“, baigė viltingai dėl ekologinio švietimo. Tuomet „Ventos baseino vandens būtų skaidrūs, švarūs, gaivinantis, teikiantys palaimą ir kūnui ir dvasiai“.

Konferenciją vainikavo mielo ansamblio (Poilsėlis) moterų duetas, padainavęs dainą apie Vieksnius „Mieste, mano mielas mieste / Aš visur, visad tave mylėsiu / nes tu man jaunystę juk davei“. (Žodžiai vieksniškio poeto Ablingio).

Popietė po ilgos konferencijos buvo skirta dvarams – Pavirvytės, Kairiškių, Lazdynų Pelėdos Paragiams – apvažiuoti, pažiūrėti, pajusti aplinką, supusią tuos, su kuriais bendravo Biržiškos. O, kokia liūdna, sunaikinta, nu-gyventa, apeista ši dabar! Su meile, puikiu išmanymu, įsijausdamas, negailėdamas laiko, aiškino Leopoldas Rozga, Akmenės rajono laikraščio „Vienybė“ redaktorius.

Į Vilnių per Kauną

Sekmadienio rytą ratai jau pasukti namo, į Vilnių. Negalima nutylėti valgyklos moterų, nepadėkoti joms. Jos maitino, rūpinosi tiesiog motiniškai. Šiaip sekmadieniais valgykla uždaryta, bet šįsyk jos atėjo – „kaip išleisti į tokį kelią nevalgysius“. Ir pavalgydino, pamaitino, išleido, o išleidusius tuoj pat ant durų pakabino spyną.

Kelias namo ėjo per Kauną, kur dar sykį ataidėjo Biržiškų vardas. Supažindindami su humanitariniu fakultetu (priklausantiui Vilniaus universitetui), su fakulteto patalpomis senamiestyje, kauniečiai ne be pasididžiavimo (visai pamatuotai) aprodė labai gražiai, rūpestingai įrengtas auditorijas, kabinetus. Iš tiesų atsižūrėti negali į medines, išdrožinėtas lubų sijąs, grindis, priderintą interjerą – baldus, lentas, suolus. Viena tokių auditorijų, įrengta vad. Napoleono name, pavadinta Mykolo Biržiškos vardu, papuošta jo portretu. Pasakodami apie liuteronų šventovę šalia Napoleono namo, kauniečiai prisiminė, kaip anuo-met rektorius J. Kubilius perspėjęs: žiūrėkite, „častuškę“ joje nešokite, tai bažnyčia ...

Straipsnio pradžios eilutėje I. Žiurauskienė vylesė: „Gal nebeiešit niekada?“ O L. Rozga prieš metus kalbėjosi su D. Čiurlionyte-Zuboviene (dabar jau iškeliavusią amžinybėn) apie jos jaunystės metus ir vilties kelių paėjo dar toliau: gal paminklo „atidengimas bus pirmasis žingsnis į sugrįžimą? Gal ateis diena, kuomet tėvynę sukaups pakankamai ryžto ir lėšų parsigabenti (...) taip ją mylėjusių sūnų mokslininkų palai-kus?“ Gal ...

Prie N. Daugėliško globos namų našlaiciai, seneliai, klierikai ir darbuotojai

DALYVIO ĮSPŪDŽIAI

Politiniai rūpesčiai jaunimo stovykloje

Tėvynės sąjungos – jaunųjų Lietuvos konservatorių stovykla Druskininkuose, kurioje dalyvavo šimtinė jaunuolių iš Lietuvos ir kitų šalių

ANDRIUS GEDRIS,
Hamiltonas

1995 m. rugpjūčio 7-13 d.d. Druskininkų mieste įvyko Tėvynės sąjungos jaunimo organizacijos (jaunųjų konservatorių lygos) stovykla. Šiose kasmetinėse JKL stovyklose yra aptariamose problemose, liečiančiose demokratines vertybes bei Lietuvos kelių demokratine linkme. Dėl to jos pavadintos "Jaunųjų demokratų mokykla".

Galimybė man dalyvauti toje stovykloje sudarė: Juozas Bajoraitis, Regina Choromanskaitė, Stasys Dalius, Jonas Dirvaitis, Rasa Fronczak, kun. Juvenalis Liauba, Antanas Liaukus, Elena Liaukienė, p. Mačiulaitienė, Sofija Sendzikiene, Jonas Stankus, Liuda Stungevičienė, Petras Sidlauskas, Liucius Ublinas.

Stovyklautojai (jų buvo apie šimtą) buvo apgyvendinti kukliose poilsio namų ("Drobės" pensionato) patalpose miesto centre. Paskaitos bei seminariai įvyko Druskininkų miesto tarybos didžiojoje salėje. Visus valgius stovyklai ruošė restoranai "Baltųji astra".

Iškilmingas stovyklos atidarymas įvyko po prof. dr. Vytauto Landsbergio paskaitos rugpjūčio 8 d. vakare. Visi stovyklautojai nusifotografavo kartu su prof. Landsbergiu prie karaliaus Mindaugo paminklo kitoje gatvės pusėje nuo savivaldybės rūmų. Nuo paminklo prasidėjo stovyklautojų eiseną į "Lietuvos" sanatorijos salę, kur įvyko iškilmingas Audrius Valatkevičius pakvietė prof. Landsbergį tarti atidarymo žodį. Tėvynės sąjungos narys Auris Jarašūnas iš JAV (Kalifornijos skyriaus) ir aš (TS Kanados skyriaus Hamiltono grupės narys) buvom pakviesti tarti sveikinimo žodį. Meninę atidarymo dalį atliko kanklininkas Antanas Butjokas, dainininkas Danielius Sadauskas ir pianistė Eglė Perkumaitė.

Paskaitos

Svarbiausia stovyklos dalis buvo paskaitos bei seminarai. Ši rimtoji stovyklos dalis atskleidė Lietuvai labai svarbias, realias problemas bei jų sprendimus. Pagrindinė tema buvo Lietuvos saugumo klausimai bei jos tarptautiniai santykiai. Paskaitas skaitė ne tik TS nariai, bet ir svečiai, savo sričių žinovai.

Kai kurios paskaitos vertos ypatingo dėmesio. Viena tokia paskaita buvo dr. Laimos Andriukienės apie Europos sąjungą, istorinius Europos elementus, kurie skatino Europą sukurti kokią santvarką ir apie Lietuvos norą tapti ES nare.

Per klausimus bei diskusijas paaiškėjo, kad ne visi stovyklautojai yra eurofilai (ES idėjos šalininkai), kai kurie yra euroskeptikai (neturi pasitikėjimo ES ir Lietuvos naryste joje). Dr. Andriukienė paminėjo labai svarbią detalę – Lietuva ruošia savo "Baltąją knygą", kurioje bus surašyti visi Lietuvos reikalavimai bei garantijos prašymai stojant į ES. Dr. Andriukienė prašė susirinkusius sudaryti savo nuomonę apie ES ir Lietuvos vietą Europoje. Mano nuomone, išeiv-

ja, būdama lietuvių tautos dalis, turėtų tą reikalą svarstyti ir ji spresti.

Labai vertingos buvusio krašto apsaugos ministerio Audriaus Butkevičiaus paskaitos. Jis nepriklauso jokiai partijai, dirba savo pradėtoje pelno nesiekiančioje organizacijoje, kuri sprendžia Lietuvos saugumo klausimus. Jis savo paskaitose kalbėjo apie gynybines sistemas (Jungtinių tautų organizaciją, NATO, Vakarų Europos sąjungą). Lietuvos gynybinės sistemos problemos ir tinkamą gynybinės sistemos modelį Lietuvai. Pasak A. Butkevičiaus, Lietuvos saugumo įstatymas bei visų partijų programos šioje srityje nėra tinkamos. Jis teigė, kad Lietuvai reikalinga profesionali kariuomenė vietoj dabartinės šaukiamosios. Tokia kariuomenė esą sutauptų valstybei pinigų, nes nereikėtų labai dažnai iš naujo ruošti karius. Patirties turintys kareiviai yra efektyvesni už naujai mobilizuotus. Tai esą rodo konfliktas Čekėnijoje, kur saujelė patyrusį 30 metų amžiaus turinčių čekėnų labai ilgai atsilaike prieš jaunus rusų kareivius. A. Butkevičius kritikavo Lietuvos saugumo įstatymą, pagrįstą Lietuvos siekiu tapti Š. Atlanto sgos (NATO) nare. Tas dokumentas esą nesirūpiną Lietuvos gynyba dabartinėmis lėšomis ir neparuošia Lietuvos gynybai tada, kai ji taps SAS arba ES nare. Jis teigė, kad saugumo sutartis yra tik popieriaus gabalas, kurį didesnės valstybės gali pasirinkti nepaisyti lemtingu momentu, ir todėl Lietuvai turi būti visada pasiruošusi gynybai.

Prof. V. Landsbergis kalbėdamas apie Baltijos valstybių užsienio politiką, svarstė saugumo problemas ir Lietuvos siekius tapti SAS bei ES nare. Jis teigė, kad Lietuvos turėtų būti tapti NATO nare, kad iš trijų Baltijos valstybių Lietuva yra geriausia pasiruošusi tapti SAS nare. Lietuvos narystė SAS nebūtų pavojinga Rusijai, nes saugumo plėtimas yra visiems naudingas, išskyrus agresorius. Lietuva negali būti neutrali ir turi stoti į SAS, nes kitaip ji ateityje gali būti įtraukta į jai nepalankią Rusijos įtakos sferą. Rusija skuba atkurti karinę sąjungą NVS šalių ribose. Europos pasidailijimas tebėra faktas. Lietuva turi laikytis tam tikrų principų savo užsienio politikoje. Dabartinė valdžia jos nesilaiko. Tėbeto bei Čekėnijos atveju.

Artūras Skučas, buvęs Aukščiausios tarybos apsaugos tarnybos viršininkas, savo paskaitoje kalbėjo apie savo veiklą Sąjūdžio laikotarpyje, pastangas registruoti ir organi-

zuoti savanorius, AT apsaugą, 1991 m. sausio ir rugpjūčio krizes. Kai svečias iš Rumunijos Valentin Suvar paklausė A. Skučą, kokia yra dabartinė KGB veikla Lietuvoje, atsakė: KGB dabar veikia ekonomiškai, bando toje srityje įsigalėti ir padaryti savo įtaką. Dabartinė valdžia nestabdo KGB/mafijos veiklos ir pati palaiiko ryšius su ja.

Stovykloje dar skaitė paskaitas čekėnė "Čečenpress" atstovė Aminat Saijeva apie krizę Čekėnijoje, kuri turėtų dominuoti kiekvieną lietuvi.

Tėvynės sąjungos bei seimo narys Andrius Kubilius skaitė paskaitą tema "Lietuva stojimo į Europos sąjungą išvaka-rėse", kurioje paminėjo sąlygas Lietuvai stojant į ES, tam tikras garantijas, susietas su ES naryste ir vidaus problema, kurios atsirastų prieš pat Lietuvai stojant į ES.

Apie tarptautines organizacijas kalbėjo Seimo narys Romualdas Ozolas, kuris savo paskaitoje lieti ir Karaliaučiaus srities klausimą. Jo nuomone Vokietijos arba Lenkijos įtaka toje srityje padidintų Europos nepastovumą. Geriausia išeitis Karaliaučiaus sritį perduoti Lietuvai.

Paskaitą apie Lietuvos stojimą į SAS galimybes bei problemas ir Lietuvos dalyvavimą taikdaryje eilėse Kroatijoje skaitė krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius. Buvęs Lietuvos min. pirmininkas Aleksandras Abišala kalbėjo apie užsienio bendrovių veiklą Lietuvoje.

Apskritai, visos paskaitos supažindino stovyklos dalyvius su Lietuvai svarbiomis politinėmis problemomis.

Šauniausio konservatoriaus konkursas

Stovykloje buvo surengtas šauniausio konservatoriaus konkursas. Jame galėjo dalyvauti visi stovyklos dalyviai. Norėdamas kuo pilniau dalyvauti stovykloje, sutikau dalyvauti konkurse, kai viena stovyklos dalyvė pasiūlė mane kaip kandidatą.

Konkursas turėjo keturias dalis: diskusiją, pranešimą, rašinėlį ir meninę improvizaciją. Išskyrus meninę improvizaciją, kiekviena konkurso dalis turėjo būti surišta su pagrindine stovyklos tema – Baltijos valstybių saugumas ir užsienio politika.

Mane labiausiai domino diskusija, kurioje dalyviams buvo pateikta tema bei pozicija. Ją reikėjo ginti. Dalyviai turėjo tik porą minučių pasirosti, bet rezultatai buvo gana geri. Keli dalyviai sugebėjo per tas minutes paruošti labai tvirtus įrodymus. Aš la-

(Nukelta į 6-tą psl.)

1995 m. rugsėjo 6 d. iš Klivlando buvo išvežti į Lietuvą a.a. generolo VLADO NAGEVIČIAUS ir jo žmonos VERONIKOS pelenai. Vlado pelenais rūpinosi LEONIDAS NAGEVIČIUS, o Veronikos – DLK Birutės dr. Joes Klivlando skyriaus pirm. J. BUDRIENĖ. Nuotraukoje – "Jakubs & son" laidotuvių namuose su urnomis J. Budrienė, L. Nagevičienė, E. Mažonienė ir K. Schmidt. Nuotr. V. Bacevičius

PASTABOS IR NUOMONĖS

Išeivijos kolaborantų įtaka Lietuvai

VILIUS BRAŽENAS

jo ne vienas pagalvoti.

Kaip Lietuvoje, taip ir užsienio gausu konferencijų, simpoziumų, svarstybių. Svarstoma praeitis, dabartis ir ateitis. Daug kalbama apie Lietuvą, jos likusius kolaborantus, bendradarbiavusius su sovietiniu okupantu. Būtų įdomu, jeigu politologai, politikai, istorikai ir sociologai pritaikytų savo "metodologiją" ir pateiktų mums duomenų bei išvadų apie išeivijos lietuvių bendradarbiautojų – kolaborantų įtaką tautai anomis sovietų okupacijos dienomis, kaip tai atsiliepė į buvusius seimo bei prezidento rinkimus, kaip buvusių kolaborantų dabartinė veikla Lietuvoje gali paveikti ateinančius seimo ir prezidento rinkimus.

Būta įvairių rūšių ir laipsnių kolaboravimo. Kai kurių išeivijų kolaboravimas buvo panašus į kolaboravimą su kalemio viršininkais, kai bandoma kaliniui perduoti maisto trupinėlį ar šiltų drabužių. Kai kas išeivijoje mokėjo "prapažinimo" kainą, norėdami aplankyti sergančius ar mirstančius tėvus. Tikrumoje jau buvo savotiškas kolaboravimas, kai ant laiško voko artimiesiems, kad jis pasiektų adresatą, reikėjo užrašyti tą veidmainišką "LTSR".

Net ir be "metodologijos" pagalbos kyla klausimas, ar ne per brangią kainą mokėjo sentimentų bei smalsumo vedami kolaborantai su Kremliu įstaigomis, prašydami įsibrovėlio Lietuvon leidimo lietuviui aplankyti Lietuvą? Vienok svarbiausia būtų išsiaiškinti, kiek ilgalaikis ir patvarios naudos ar žalos padarė bendradarbiautojai "kultūrininkai", pro KGB koštuvą išsijoti ir net su KGB "turizmo" skyriaus ("Tėviškos" draugijos) profesionale pagalba lanke okupuotą Lietuvą. Ypač pastarosios grupės kolaboravimas turėtų kelti klausimą, kiek tuo buvo palaužta rezistencijos dvasia Lietuvoje ar sušvelninti okupacinio veido tikrieji bruožai? "Jeigu Lietuvos okupantas yra priimtinas pabėgėliams nuo komunizmo, gal mes, gyvenantieji okupacijoje, nesame 'objektyvūs', ir todėl klystame?" Taip galė-

Išeivijų kooperavimas su okupantu statytinis Lietuvos negalėto tikrosios Lietuvos padėties neiškreipti ir užsienio akyse. Tai įrodė maždaug prieš 20 metų man į rankas patekęs sovietinės propagandos anglų kalba leidinys. Knyguteje apie Baltijos pajūrį, Nidos ir kitų vietovių grožį būta, žinoma, ir Maskvos propagandos. Toks buvo ir straipsnelis apie "gerai žinomo prancūzų rašytojo, publicisto ir scenos veikalo autorius Jean-Paul Sartre" lankymąsi Lietuvoje. Prie Sartre su Ed. Mieželačiu nuotraukos rašoma:

"Atsakydamas į žurnalisto klausimą, kokios jis nuomonės apie kai kuriuos Vakarų kraštus skleidžiamus pareiškimus, jog Tarybinėje Lietuvoje žmonės neturi jokios nepriklausomybės, jog jie yra priepaudoje ir net pavergti, Jean-Paul Sartre pareiškė: "Visi lietuviai, kuriuos man teko sutikti, yra tikrai laisvų žmonių pavyzdys. Čia būdamas esu sutikęs lietuvių ir iš JAV, kurie atvyko pamatyti savo gimtojo krašto. AŠ ABEJOJU AR JIE ATVYKTŲ PAMATYTI PAVERGTO KRAŠTO..." (Pabr. V.B.)

Tad praverstų rengti simpoziumus, panagrinėti klausimui – ar ta nenormali bižiulystė tarp išeivių ir maskvinių partiečių okupuotoje Lietuvoje nėra atsiliepusi į politinę kultūrą atgavus nepriklausomybę. O ir nepriklausomybę atgavus kuo gero buvę išeivijos kolaborantai ir toliau, jų nuomone, normaliai kolaboravo ir su vietiniais kolaborantais. Šis klausimas, žinoma, liečia ne šeimyninius lankytojus, bet labiausiai išeivijos rašto, mokslo ir kūrybos atstovus.

Savaime suprantama, čia nekalbama apie vieną kitą, buvusį išeivijos "kolaborantą", kurie mokėjo Maskvą kainą, kad galėtų nuvykti Lietuvon, kad užmegztų ryšius su patriotiniu pagrindžiu, paremtu jo spaudą, bei jos prasiveržimą į laisvąjį pasaulį. Vienok vargu ar šie dabar bekolaboruoja su buvusia nomenklatura, vėl sėdindami valdžios kėdėse.

Būrelis jaunimo Jaunųjų konservatorių stovykloje Druskininkuose prie lauko. Gitara groja ROBERTAS NARKEVIČIUS, buvęs JKL pirmininkas

! Lietuva su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu

Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervedimai

Nordland Express

1650 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8
Indian Rd. (išėjimas iš požeminio traukinio Keele stoties)
Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

Skyrius: North York

Town Press
164 Willowdale Ave, North York, Ont.
(416) 222-4021

London

Jonas ir Marytė Narusevičiai
1055 Guildwood Blvd.
(519) 657-1751

Montreal

Andrejs Vitols
105 56th Ave., Lachine
(514) 637-9102

Nemokamas siuntinių paėmimas

Toronto: nuo pirmadienio iki penktadienio

Hamilton, Burlington, Oakville, Mississauga:

pirmadieniais ir ketvirtadieniais

St. Catharines, Niagara Falls, Welland: ketvirtadieniais

Kitchener, Cambridge, Guelph, Brampton: pirmadieniais

Wasaga, Collingwood, Barrie: pirmas mėnesio sekmadieniais

Windsor, Sarnia: antrasis mėnesio sekmadieniais

London: antrasis ir ketvirtasis mėnesio sekmadieniais

Už pietinės Ontario provincijos ribų: Siųskite siuntinius (Nordland Express su gavėjo, siuntėjo adresais ir talpos aprašymu. Bendrovių mes užpildysime muitinės pareiškimą, sąskaita bus jums pasiųsta.

Dėl patogumo, pastovumo, išvaizdos ir ekonomijos turime įvairaus dydžio dėžių 1, 1.5, 2, 3 ir 5 kubinių pėdų. Taip pat galite (sigyti) dėžių Anapilio knygyne, sekmadieniais ir kredito kooperatyve "Talka", 830 Main St. E. Hamiltone

JAV ir Kanados dolerių perdavimas

4% plus \$20 pristatymas iki \$4,999

3% nuo \$5,000

Siuntiniai su kanadiškais produktais
Lietuvoje mūsų sandėlyje:

Siuntinys nr.1	10 kg miltų, 10 kg cukraus, 10 kg ryžių	\$50 (JAV \$38)
Siuntinys nr.2	12 litrų augalų alyvos (4x3 litrai)	\$36 (JAV \$27)
Siuntinys nr.3	4.5 kg vištieson buljonas	\$30 (JAV \$23)
Siuntinys nr.4	6 kg žemės nesūty sviestas (12x500 g)	\$34 (JAV \$26)
Siuntinys nr.5	11.5 kg rūkyti šprotai, Ryga	\$64 (JAV \$48)
Siuntinys nr.6	20 g cukraus (10x2 kg)	\$48 (JAV \$36)
Siuntinys nr.7	400 g tirpstantis kavos (2x200 g)	\$48 (JAV \$36)
Siuntinys nr.8	31 (vairus kanadiški produktai (20 kg)	\$95 (JAV \$72)
Siuntinys nr.9	17 (vairus kanadiški produktai (14 kg)	\$65 (JAV \$49)
Siuntinys nr.10	220 v. elektrinis šildytuvas	\$75 (JAV \$57)

SKAMBINKITE Toronto 416 535-5000 Už Toronto ribų 1-800-561-3113 FAX 416 535-5001

Tarptautinės organizacijos TFP (Tradition, Family, Property) nariai, surinkę per penkis milijonus parašų už Lietuvos nepriklausomybę, lankėsi Lietuvoje. Nuotraukoje – seimo narys ANTANAS RACAS rodo nuotrauką TFP nario Fred Porfilio, žuvusio JAV-se renkant parašus 1991 m.

Prancūzijos lietuvių veikla

Prancūzijos lietuvių bendruomenė (Pr.L.B.) keletą sykių per metus išleidžia gražų bendraraštį, kuriame prancūzų ir lietuvių kalbomis apibūdinama vietinė veikla bei naujienos.

Birželio mėnesio dvylikos puslapių leidinyje Pr.L.B. pirm. Perkūnas Liutkus savo įžanginiame žodyje prisimena, kaip jaunimas anksčiau Lietuvą pažinojo tik iš pasakų ir dainų, o dabar realūs ryšiai yra labai plečiami per įvairias draugijas ir renginius. Jis džiaugiasi Pr.L.B. gyvastingumu ir dėkoja kun. Jonui Petrošiui už nenuilstamas pastangas išsaugojant lietuvių liepsnelę, aplink kurią nesiliovė vieningai burtis Prancūzijos lietuviai. Pirminkas taipgi išreiškė viltį, kad išeivijoje turėtume stengtis nesiriboti vien medžiagine pagalba ir ekonominiu bendradarbiavimu su Lietuva. Reiktų padėti tėvynainiams ugdyti ir socialinę atsakomybę, nes dėl komunistų okupacijos lietuviuose išliko didelis pasyvumas, egoizmas ir materializmas. Išdėmetinas ir jo pasakymas, jog "tuo pačiu nepamirškime, kad savo įtampoje vakarietiškoje kasdienybėje turime daug ko pasimokyti iš lietuvių!"

Bendraraštįje suminėti visi praeito ketvirčio metų svarbieji įvykiai. Lietuvos nepriklausomybės šventės iškilnėse Paryžiuje, kovo 4 d. dalyvavo 250 lietuvių ir jų draugų. Buvo laikomos koncelebracinės Mišios, įvyko minėjimas, kuriame kalbėjo veikėjai bei pareigūnai, o meninę programą atliko jaunimas. Po minėjimo dalyviai apbendravo prie tai progai paruoštų vaišių.

Kovo 22 d. draugijos "Lituanie – Porte de l'Aurore" (Lietuva – Aušros Vartai) kvietimu, Paryžiuje lankėsi Vilniaus arkivyskupas mons. A. Bačkis. Po koncelebracinių Mišių jis kalbėjo apie sunkią socialinę būklę Lietuvoje, apie Kat. Bendrijos gyvenimą ir jos turto grąžinimo problemas. Jis taip pat minėjo religinės literatūros leidybos klausimus, naujos kunigų seminarijos statybos ir kunigų ruošimo reikalus bei pagalbą labiausiai skurstantiems.

Motinos dienos proga buvo surengta vaikų piešinių paroda.

HomeLife/Realty
One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

BALTIC CONSTRUCTION

Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių

- statybos darbai • vidaus sienų įdėjimas • dažymas • elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas • stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas • priepilaukos • garažai • tvoros • židiniai • virtuvės, vonios remontas ir apdaila • rūšių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas • plytelių įdėjimas • patalymai ir pritaikymai pagal inžinierių ir senelių poreikius • nuosavybės priežiūra. • 18 metų patirtis • Nemokamas įkainavimas • Speciali kaina rudens ir žiemos laikotarpiui. • Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronto.

Politiniai rūpesčiai jaunimo...

(Atkelta iš 5-to psl.)
bai bijojau, kad man nesiseks šioje konkurso dalyje, bet gana sėkmingai gniau pateiktą poziciją.

Smaglausia konkurso dalis buvo meninė improvizacija. Dalyviai įvairiai pasirodė toje konkurso dalyje. Buvo rimtų, poetiškų ir humoristinių pasirodymų. Kai kurie grojo gitara ir dainavo.

Konkurso buvo labai vertinga stovyklos dalis, nes skatino dalyvius panaudoti ir tobulinti įvairių rūšių gabumus. Konkursą laimėjo buvęs JKL pirmininkas Robertas Narkevičius. Man teko antra vieta. Prizas pirmajai vietai buvo nemokama kelionė į Angliją arba Švediją.

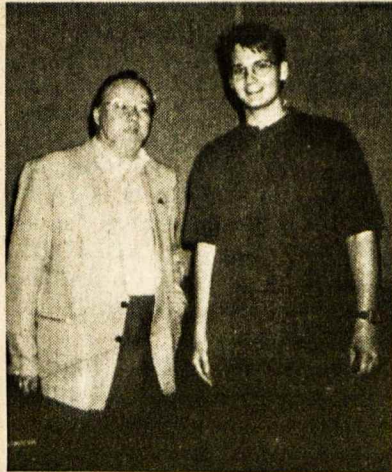
Vakarinės programos

Kasdien vakarais buvo proga susipažinti su kitais stovyklautojais ir pasilinksinti. Buvo dvi diskotekos (šokiai) netolimos mokyklos patalpose. (Teke vieną praleisti, nes visą naktį rašiau konkurso rašinėlį). Šiose diskotekose muzika buvo moderni, kokios jaunimas Vakaruose klausia.

Vieną vakarą buvo surengtas labai smagus lauzas prie tvenkinio. Keli stovyklautojai grojo gitara, o visi kiti labai linksmai dainavo. Jaunimas mokėjo labai smagiai tą vakarą bendrauti ir buvo labai smagu. Svečiai Nils Hast iš Švedijos ir Valentin Suvar iš Rumunijos galėjo tai patį.

Smagus buvo vakaras, kuriame buvo surengtos suvaidintos vestuvės. Vestuvių dalyviai juokingai apsirėngę ir su humoru atliko visas apeigas. Kiti stovyklautojai įsijungė su dainomis ir pokštais.

Buvo ir laisvų vakarų, per kuriuos jaunimas galėjo miesto kavinėse arba diskotekose pabendrauti. Bendraudamas su Lietuvos jaunimu vienoje kavinėje, susipažinau su jų bendravimo būdais, dalyvavau

Prof. VYTAUTAS LANDSBERGIS ir ANDRIUS GEDDIS su jaunuojais konservatorių lygos stovykloje Druskininkuose

diskusijose ir daug sužinojau apie jų vertybes, veiklą, siekius ir troškimus.

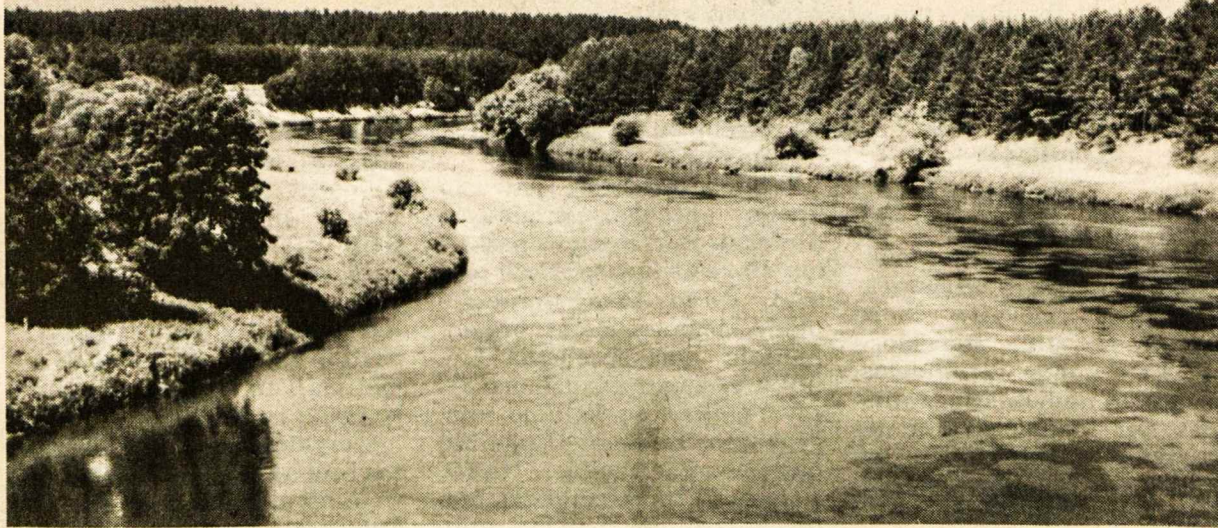
Paskutinis stovyklos vakaras buvo laisvo pobūdžio. Aš jį praleidau jaunų vilniečių tarpe. Jos vaishino mane pyragu ir smagiai su manim bendravo.

Įpūdžiai ir išvados

Turiu tik gerų įspūdžių iš stovyklos. Paskaitose ir konkurse daug išmokau. Taip pat esu labai patenkintas, kad susitikau su puikiu Lietuvos jaunimu. Jaunieji konservatoriai padarė gerą įspūdį. Jie yra labai suinteresuoti savo ir Lietuvos likimu, labai protingi. Tai buvo matyti per konkurso diskusijas. Tarp jaunųjų konservatorių yra daug universitetų bei kitų aukštesniųjų mokyklų studentų. Lietuvos jaunimas yra jos ateitis. Patyręs jaunųjų konservatorių gabumus, patriotiškumą ir norą veikti, maniau, kad Lietuva turės šviesią ateitį.

Per visą stovyklą vyravo linksma nuotaika. Tarp pasikaitų ir kitų rimtesnių momentų ta nuotaika buvo ypač jaučiama. Lietuvos jaunimas labai mėgsta dainuoti, pasakoti anekdotus ir kitaip linksintis. Manau, kad išėjimo jaunimui būtų verta dalyvauti tokiose JKL paruošose stovyklose, – galėtų daug išmokti, smagiai laiką praleisti ir naujus ryšius užmegzti. JKL veikėjai Lietuvoje labai norėtų, kad lietuvių jaunimas Kanadoje pradėtų JKL veiklą savo krašte. Aš mielai sutinku su tokiu siūlymu, nes tokia Kanados lietuvių jaunimo veikla būtų abipusiškai naudinga. Kanados lietuvių jaunimas, veikdamas per JKL, teiktų tai organizacijai moralinės paramos ir padėtų jai savo patarimais. Be to, atgaivinta patriotiška Kanados lietuvių jaunimo veikla padėtų lietuvių bei išlaikyti šiame krašte ir sulėtintų šios lietuvių tautos dalies nutautimą. Manau, kad jau laikas pradėti JKL veiklą Kanadoje. Taip pat manau, kad verta remti JKL Lietuvoje, nes ta organizacija kelia pilietinį ir politinį jaunimo veiklumą, skatina kūrybiškumą ir ugdo jaunus vadus bei visuomenės veikėjus.

Kai *Lietuvos aid* korespondentas Kęstutis Petrauskis pakvietė mane pokalbiui, paklausė, ar išėjimo jaunimas domisi Lietuvos politika. Aš atsakiau: anksčiau daugiau ja domėjosi, bet dabar, kai Lietuvos nepriklausomybė yra pasaulio pripažinta, jaunimas sustojo domėtis Lietuvos politiniu procesu. Mano noras – kad išėjimo jaunimas savo veikla paneigtų šį manoteiginį.

Neris už Vilniaus

Nuotr. D. Meliūno

Pirmoji lietuviška knyga

Profesoriaus dr. Domo Kauno pranešimas Toronte apie Martyno Mažvydo "Katekizmą". Esą netikslu jį vadinti Katekizmu, nes tik ketvirtadalis knygos skirtas Katekizmui

M. VASILIAUSKIENĖ

Važiudamas iš Čikagos į Montrealį, Toronte keletui dienų sustojau Vilniaus universiteto prof. dr. Domas Kaunas. Čia, globojamas L. ir I. Adomavičių, aplankė "Tėviškės žiburius", vyr. jų redaktorių prel. dr. Pr. Gaidą, uždegė žvakę ant a.a. Elzės Jankutės kapo, kurią pažino susirašinėdamas ir ieškodamas išsamesnės medžiagos apie jos tėvą Martyną Jankų. Aplankė ir Kanados lietuvių muziejų, su kurio vedėja dr. R. Mažeikaite surado bendrą kalbą, nes abu tikri knygai, kaip prof. save ir visus knygų mylėtojus bei rinkėjus su pasididžiumu vadina.

Donelaičio žemės knygius

1995 m. rugsėjo 6 d. Toronte lietuvių namuose įvyko LN kultūros būrelio surengtas su svečių pašnekesys. Jo tema: "Pirmoji lietuviškoji knyga ir jos reikšmė".

Su prof. dr. D. Kaunu publiką supažindino I. Adomavičienė. D. Kaunas, gimęs 1949 m. Žemaitijoje, Vilniaus universitete studijavo bibliotekinystę, apgynė doktoratą ir nuo 1975 m. dėsto universitete. Šiuo metu jis yra Knygotyros katedros vedėjas, Vilniaus universiteto studijų bibliotekininkystę, apgynė doktoratą ir nuo 1975 m. dėsto universitete. Šiuo metu jis yra Knygotyros katedros vedėjas, Vilniaus universiteto studijų bibliotekininkystę, apgynė doktoratą ir nuo 1975 m. dėsto universitete.

1995 m. jam buvo paskirta Lietuvos respublikos mokslo premija ir Mažosios Lietuvos fondo premija už rankraštį "Mažosios Lietuvos knyga – lietuviškos knygos raida 1547-1940". Ją atsiėmė jis ir buvo atvykęs Čikagon.

Visuomeninės pareigos –

Lietuvos bibliotekininkų draugijos ir Martyno Mažvydo bibliofilų klubo (Vilnius) pirmininkas. Pats apie save knygos "Donelaičio žemės knygių" applanke taip rašo: "Atsitiko taip, kad gimtąją Žemaitiją turėjau iškeisti į lietuvininkų kraštą ir tapti knygotyrintinku. Man, valstiečio vaikui, visa šita ne taip paprasta. Dabar kasdien verčiu Mažosios Lietuvos knyga. Ji neaprepiama. Kiekvienam gotiškąja raide spausdintam žodžiui teko sudėtingas gyvenimas ir likimas. Jo atgarsiai tebeskamba į istorijos atmintį įrašytuose kūrėjų varduose, spaudos paminkluose ir Donelaičio žemės miestų bei kaimų pavadinimuose."

Retų leidinių rinkėjas

Iš pirmų jo žodžių tuoj galima buvo pajusti tą didelę meilę, kurią jis jaučia knygai, ypač lietuviškajai. Jo žodžiais tariant: "Knygų pasaulyje atradimų nėra. Yra tik sugrįžimai. Sugrįžta užmiršti arba bent primiršti kadaise žinomi autorių vardai, leidinių pavadinimai ir patys leidiniai. J. Guttenbergo juodoji raidė įsigalėjo visame pasaulyje. Ir ten, kur ji prisilietė, liko iškalbus tautos gyvybės, epochos, žmogaus būties ženklas".

Jau nuo 1970 m. profesorius pradėjo vaikščioti po kaimus ir rinkti senas lietuviškas knygas, maldaknygas, žurnalus, kalendorius, laikraščius, plakatus. Senose skryniose, karvais ir pelių apgraužtą jam pavyko rasti net XVIII š. pradžios leidinių, įvairių retų XIX š. knygų ir leidinių iki šiol nežinomų lietuvių bibliografai.

"Nuo bibliofilijos iki tyrinėjimo potraukio – vienas žingsnis. Kas buvo, kada ir kur gyveno žmonės, rašė, spausdino,

pardavinėję, skaitę, savo nuosavybės ir užkeikimo ženklais žymėję mus pasiekusias knygas? Iš užuominų, iš smulkiausių žinučių ryškėja spaudos darbininkų likimai, jų darbo rezultatai ir vertė. Atrodo, tarsi regėtis knygos prašo žodžio. Jos pasirengusios donai atskleisti rašto simboliu užkoduotą praeitį, liaudies išmintį ir gimtosios kalbos grožį" – kalbėjo svečias. Pirmoji knyga – tautos kultūros gyvenimo pradžia ir dėl to ji yra nepaprastai reikšminga.

Pirmoji knyga

Lietuva nebuvo iš pirmųjų parašiusių savo pirmą knygą, bet ir ne iš paskutiniųjų. Čia nekalbama apie didžiulias valstybes, kaip Angliją, Vokietiją ar Prancūziją, bet mažesnes, kaip Suomiją, Estiją, Latviją, Valoniją, Čekiją ir pan. Latviai ir estai anksčiau už lietuvių atsispaudė savo pirmąsias knygas, tuo tarpu Rusija, nors ir būdama daug didesnė, savo pirmąją knygą išleido keliolika metų vėliau negu Lietuva.

Idomios ir tų knygų istorijos. Estai savo šios pirmos knygos turi tik keletą puslapių. Latviai iš viso jos neturi, nes knygos iš Wuertembergo buvo nuvežtos į Liubeką persiuntimui laivu į Rygą. Bet, Liubekė reformacijos priešininkai, sužinoję apie siuntą, visas knygas sugedino. Senuose Liubekės archyvuose buvo aptiktas dokumentas – įvykusio fakto aprašymas.

Lietuviškasis M. Mažvydo "Katekizmas" buvo spausdinamas Karaliaučiuje Hanso Weinrecho spaustuveje, atseit, savame krašte, o ne užsieniuose. Spausdinimo išlaidas padengė kunigaikštis. Vienas jos egzempliorius išliko Karaliaučiuje.

(Nukelta į 7-tą psl.)

Mylėjo Lietuvą, globojo ateivius

Atsisveikinant su amžinybėn iškeliavusia a.a. Ona Indreliene Toronte

Gera rašyti apie ištįstą pagalbos ranką. Rodos, ji lieka su mumis, nors žmogaus nebėra. Ir tikrai lieka – keičiasi tik pavidaiai. Kas padaryta – tęsiasi; kam pagelbėta, gal ačiū neužtenka. Ilgalaikis prisiminimas, nuoširdi maldelė pavirsta vainiku ant naujai supilto kapo.

A. a. Ona Indrelienė-Janulionytė, torontiečiams žinoma geradarė, uoli visuomenės veikėja, nuolatinė įvairių lietuviškų organizacijų rėmėja ir dalyvė, keliolika pastarųjų metų praleidusi senelių namuose, 1995 m. rugpjūčio 20 d. tenai ir užmigo amžiuoju miegu, sulaukusi 93 m. amžiaus, palikusi dukrą Birutę ir žentą Joną Lenartus bei du vaikaičius. Palaidota iš Toronto Priskelimo šventovės rugpjūčio 23 d. Holy Cross kapinėse šalia anksčiau mirusio savo vyro.

Vėlonė gimė Rygoje 1901 m. lapkričio 6 d. Pirmojo pasaulinio karo metu su šeima nublokta į Rusiją. Mokėsi Voroneže, 1918 m. grįžo į motinos tėviškę Virbališkį. Jau septyniolikmetė Onutė įsijungė į lietuvišką veiklą, lydėjo Lietuvos savanorius į frontus. Stokojant mokytojų, stodo mokytojauti Buožių kaime, Valbalknų valsčiuje. Čia su dideliu entuziazmu dirbo be atlyginimo, vaikus ne tik mokydama skaityti, rašyti, bet ir įvairių žaidimų bei dainų. Mokslo metams pasibaigus, gerajai mokytojai už įdėtą nuosirdų darbą ūkininkai atsiųgino grūdais, bulvėmis, obuoliais bei kitomis gėrybėmis.

Po kelerių mokytojavimo metų persikėlė į Kupiškį, kur dirbo valstiečiaus raštinėje. Ištėkęs už Jono Indrelės. Kiek vėliau jauna šeima bandė kurtis Kaune, be nesėkmingai. 1929 m. paliko Lietuvą ir išvyko į Kanadą su mintimi greitai grįžti atgal. Deja, taip neįvyko. Buvo lemta įsitvirtinti naujame krašte, tarsi tam, kad sustiprėtų ekonomiškai galėtų ir kitiems padėti. Tas laikas netrūkuso atėjo.

Antrajam pasauliniam karui pasibaigus, vėlonė bei to meto torontietės bendramintės, geradarės (p.p. Monkienė, Yokubienė, Dervienienė ir daugelis kitų) suorganizavo Toronto šalpos grupę "Daina", kuri keletą metų uoliai darbotvosi, siuntinias remdama V. Vokietijoje atsidariusius karo pabėgėlius, padėdama kurtis į Kanadą atvykstantiems tautiečiams.

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

(Nukelta į 7-tą psl.)

A. a. ONA INDRELIENĖ, visuomenės veikėja, daugelio kitų ateivių geradarė

Tas šalpos sambūris laikėsi ilgokai, ir daugeliui teko patirti dainiečių geradarystes. Kai šeimoms, norinčioms iš Vokietijos persikelti į Kanadą, reikėdavo gauti buto ir darbo garantijas, vėlonė ir jos vyras a.a. J. Indrelė pasirašydavo tiek daug iškvietimų, kad net imigracijos pareigūnai pradėjo domėtis Indrelių namo dydžiu.

Toronte naujajį gyvenimą pradėjo ateiviai Indrelių namuose – tada pagarsėjusiose 202 St. Clarens – rado tikrą lietuvišką aplinką, kam reikėjo ir laikinę globą, patarimus dėl darbo ar įsikūrimo, o svarbiausia neužmirštą vėlonės visiems rodytą nuosirdumą, motišką globą.

Pradėjus organizuoti lietuviškam gyvenimui, išsišakojus visokeriopai veiklai, vėlonė visur buvo veikli, nes iš tikrųjų tai buvo jos seniai pradėtų darbų tęsinys – senoji ateivių karta čia jau buvo išvertusi pirmąją sunkaus šio lietuviško darbo vągą. Dabar teliko tęsti, jungtis, dalyvauti, suspėti. Ir vėlonė tuo savo "visur ir visada" užkresdavo ne vieną. Susivienijimas lietuvių Amerikoje (SLA), moterų sambūriai, Bendruomenė, Tautos fondas, skautai, Lietuvių namai ir daugelis kitų – tai laikai, kuriuose vėlonė paliko savo darbo bei talkos pėdsakus, aiškiai matomus ir po prabėgusių dešimtmečių. O tas reginys, visa sudėjęs – tai ženklas, rodantis, kad svetima padangė nesugniuždo ir per ilgą laiką tų, kurie nori išlikti savo tautos sūdytėje.

C. Senkevičius

Pogrindžio "Aušra" ir jos darbuotojai

KUN. K. J. AMBRASAS, Montrealis

Trys datos ženklina Džukijos pušelių liūliuotą, Nemuno bangų auklėtą ir penkių vaikų alytiškėje šeimoje išaugusį poetišką, filosofišką kunigą Lionginą Kunevičių: 1932-1958-1994. Skiriamosios gyvenimo gairės, svarbiausieji žmogiškosios pakelės ženklai: gimimo, kunigystės ir mirties akimirkos. Jas skiria tiksliai 26 ir 36 skaitmenys. Gyventa nedaug. Tiksliai 62 pavasariai. Ne veltui.

Prie Nemuno, tarp miškų ir grybų, vieno brolio ir trijų seserų pašonėje leidęs kūdikystę, jaunystę. Ir kodėl taip spėriai jis mus paliko, kai šitaip reikia Lietuvai kunigų, katalikiškų poetų, kritikų, energingų veikėjų?! Tiksliai vienas kitas semestras Vilniaus universitete prie bibliotekininkystės studijų. Net kartu buvome tame pačiame fakultete, sykiu matėme tą patį mūsų kiemo berželį, filologų numylėtinį.

Dvidešimt vienerių būdamas, jis peržengė seminarijos slenkstį. Pati jaunystė, pati jėga ir veržlumas. Tiesiai iš universiteto auditorijos, kur galėjo gimti ne vienas eilėraščių, straipsnis, sparnuota mintis, o gal ir mokslinis darbas, laipsnis ar kitoks paukštis. Ryžtingas ne! Reikia vesti

Kun. LIONGINAS KUNEVIČIUS sovietinėje kariuomenėje, kurio buvo paimtas už tai, kad nesutiko grąžinti "kulto tarnautojo" pažymėjimo Religinių reikalų tarybos įgaliojimu.

minias! Nei bibliotekininkystė, nei universiteto garsas, nei aplinkui besisukinėjantis ir jaunystę trykstantys veidai nesuvaliojo.

Anuomet bet kurioje aukštojoje mokykloje religinių pažiūrų studentams nebuvo lengva: tardymai, grasinimai, įspėjimai ir net įsakymas "atleisti" palietė ne vieną, o šimtus. Tik dar sunkiau buvo tiems, kurie patys nusprendė būti tikybės, krikščioniško auklėjimo ir gyvenimo mokytojais. Kunigai dažnai ne tik sovietinės valdžios akyse, – patys

niekingiausi ir labiausiai nekenčiami. Į jų gretas, kaip tyčia, ir pasuko alytiškis jaunuolis Lionginas. Štai kodėl atsirado tas eilėraščių, kurio viena posmą pacitavo mokslo draugas kun. P. Dumbliuskas, SDB (KKŽ 1995, 73):

*Nei ereliai į aukštumas, nei bitutės lankoj
Neišlėks vėtrom siautėjant,
nesipriešins audrams.
Tik sparnams kunigų, nevalia bot audrų,
Reikia vesti minias į Tėvyne...*

Šis kun. Pr. Tamulevičiaus harmonizuotas eilėraščių vorto Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos klierikų himnu. Atrodo, ramus, netgi lėto kas ir gal net vangokas Lionginas atsilaukė prieš visokius ausis ano meto spaudimus, vis nuošliau ir dažniau Saugumo spėdžiamus spąstus. Atsilaukė. Su juodašimčiais nebendravo. Kitų neišdavė. To dar neužtenka. Kiti tylėjo, slapukavo, bijojo imtis bet kokio pagrindinio darbo, nedrįso nosies iškišti iš savo namų ir pasirodyti ten, kur galėjo būti suimti, įtarti, tardyti.

Kun. Lionginas gyvena ir dirba Bažnyčios naudai, Tėvynės labai ne tiek, kiek leidto susilpnėjusi sveikata, bet kiek reikalavo tuometinės Bažnyčios ir tautos sąlygos, susiklosčiusi nepalanki lietuvių kultūrai, tautinėms tra-

dicijoms, religinei pasaulėžiūrai genocidinė, žiauri ir nesiskaitanti su elementariausiomis žmogaus teisėmis politika. Erelis galėjo nekristi į kalnus, bitutė galėjo nerinkti medaus, bet lietuvis kunigas negalėjo nesakyti pamokslų, negalėjo nekatekizuoti vaikų, negalėjo tylėti, kai tautai grėsė dvasinė žūtis, kai buvo kertami paskutiniai tvirtai ažuolai. Šitai savo gyvenimu akivaizdžiai įrodė kun. Lionginas. Kadaise klieriko parašyti žodžiai, virtę seminarijos auklėtinio himnu, nebuvo vien tik švaistymasis žodžiais. Jie pavirto jam tikrove ir būtinybe.

Pažintis

Į Vilkaviškį, kur gyveno dekanas, parapijos klebonas a.a. mano brolis Konstantinas Ambrasas, su įvairias rūpesčiais, reikalais nesyk atvažiudavo ir kun. Lionginas Kunevičius. "Jautrus, nuoširdus, nelaimėje visad ištęsiąs ranką, supratingas ir kūrybiškas", – sakydavo apie didvyžiškį brolis.

Už tvirtą laikyseną su milicijos, Saugumo, rajono valdžios atstovais, ypač už atsakymą atiduoti įgaliojiniui darbo pažymėjimą, po daugelio kamantinėjimų, grasinimų, kun. Lionginas buvo paimtas kariuomenėn, į darbus, o iš ten grįžus buvo paskirtas prie Nemuno nuošalio Gerdašių parapijos.

Netoli atsidūrė ir brolis kunigas. Jis mat, kolei dar nebu-

vo "Kronikos" ir kurią kaip tik pradėjo leisti kun. S. Tamkevičius, anuomet čia buvęs vikaru, už pirmąsias Kanadon slaptai perduotas apie Lietuvos sunkią Bažnyčios padėtį žinias (atvežtas vienos giminių ir per jos neatsargumą pakliuvusias į rankas vietiniam, kuris tarnavo raudoniejiams), pateko enkavedistų nemalonėn. Už tai buvo nemazai persekiojamas, tardytas, bartas, o galop visai išguitas iš dekanato, elektoriaus ir kitų pareigų.

Taigi tuomet, kai kun. Lionginas dirbo visai netoli Leipalingio (čia už bausmės buvo atkeltas kun. Konstantinas Ambrasas), mudu dar arčiau susipažinome. Jis kurį laiką buvo mano nuodėmklausius. O tada, kai buvo pradėta leisti

Būsimą pogrindžio "Aušros" leidėją ir redaktorių kun. LIONGINO KUNEVIČIUS pirmosios Mišios Kauno kunigų seminarijoje 1958 metais

"Kronika" ir atsirado daugiau medžiagos – tautinių, patriotinių, kultūrinių, literatūrinių, visuomeninių ir kitų straipsnių, į "Kronikas" nebuvo galima sutalpinti. Nereitai jie netikdavo bažnytinis tautiniais rūpestiais apžvelgiamam leidiniui.

Štai kodėl buvo nutartas pogrindyje leisti kitas, daugiau visuomeninio, publicistinio ir tautinio turinio leidinys. Jis savo paskirtimi ir anuo metu, 1988 m. caro letenos prispausta Lietuvos padėtimi, buvo labiau panašus į tuometinius sovietinės sauvales, politinio ir moralinio išnaudojimo laikus, kuriuos nešė lietuviai visą penkiasdešimtmetį.

Vienąsąk pasirodęs kun. Lionginas sako: "Negaliu vie-

nas aprėpti rašinių, informacijos ir straipsnių. Čia verčiau reikia kelių galvų. Reikia kitos akies, nes lietuvių kalbą ne taip gerai moku, kad galėčiau vienas viską išpažinti. Negebu deramai sutvarkyti kartais tokiu neįkandamu stiliumi ir tokia sunkia rašysena parašytų straipsnių, informacijų ir kitos medžiagos".

Dešimt metų išdirbęs redakcijose ir keliolika knygų išvertęs ar redagavęs, gerai žinojau, ką šis darbas reiškia. Juk tada, kai Vilkaviškio klebonijoje tuometinis Vilkaviškio vikaras kun. S. Tamkevičius paprašė redaguoti "Kronikos" numerius, neatsisakiau. Puikiai žinojau, kad už vieną sugautą mano ranka taisytą straipsnį galėjau gauti 10, 20 metų kalėjimo ar lagerio. Tik kas padės, jei universitetą baigęs lituanistas, o dabar valandų valandas užsikniaubęs prie knygų ir rašas disertaciją aspirantais nepadės leisti to leidinio? Jo reikia Lietuvai ir ypač pasauliui įrodyti, kad Lietuva gyva ir kaip ji smaugiama. Ji tikrai už geležinės uždangos: atitverta sunimis, elektros linijomis, spygliuotomis tvoromis, sargybiniams ir rūpestingai išakotomis kontrolinėmis pasienio juostomis, kurias ne kartą netoli Ančios išvažiavęs grybauti pats savo akimis mačiau prie Lenkijos sienos. Prasi-dėjo dvilypis, trilypis, gal net keturlypis gyvenimas.

(Bus daugiau)

Tautos žymūnai išeivijoje

Pokalbys su Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto vyresniąja mokslo darbuotoja, Lietuvių katalikų mokslo akademijos istorijos sekcijos pirmininke dr. Aldona Vladislava Vasiliauskiene

— Jūsų pastarųjų metų mokslinė-organizacinė veikla glaudžiai susijusi su mūsų tautiečiais, gyvenančiais užsienyje. Kaip nuo ramaus Lietuvos Statuto nagrinėjimo pasukote į judrų, kupiną netikėtumų, kelią?

— Galėčiau išvardinti ne vieną akstiną, paskatinusį mane dirbti naujoje veiklos srityje. Visų pirma didelę moralinę paskatą pajutau iš gerbiama Onos ir dr. Stasio Bačkų šeimos. Pastarojo rūpesčiu išeivijoje buvo atkurta Lietuvių katalikų mokslo akademija. 1992 m. jos centras iš Romos buvo perkeltas į Vilnių, ir aš iš pat pradžių įsijungiau į jos veiklą. Taip pat lemtingą įtaką mano pasirinkimui padarė prof. Jonas Kavaliūnas, daug prisidėjęs organizuojant Lietuvos krikšto 600 metų sukaktuves, Jurgio Matulaičio paskelbimo palaimintuoju iškilmes ir daug kitų renginių. Šis šviesus žmogus bene metus laiko po Nepriklausomybės atstatymo dirbo Lietuvoje ir ne kartą nusiskundė, kad mes dažnai iškreipdami suvokiame tautiečių pasitraukimą į Vakarus motyvus. Man, kaip istorikei, rūpėjo pasigilinti į objektyvias šio reiškinio priežastis. Paveikta prof. Jono Kavaliūno, ryžaus kelti iš užmaršties įžymiusius tautos atstovus – gyvus bei mirusius – ir parodyti jų dvasios bei veiklos didingumą.

— Jau ketvirtį metų vaisin-gai darbuojatės naujame bare, esate surengusi keliolika konferencijų, parašiusi daugybę straipsnių, keletą knygų... Nueita tolokai, tačiau visuo-met malonu prisiminti pradžią, ar ne?

— Žinoma. 1993 m. surengėme respublikinę konferenciją kunigo profesoriaus Stasio Ylos mirties dešimtmečiui paminėti. Apie šį iškilų vyrą

gražiai kalbėta jo gimtajame Anykščių krašte, po to Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Kaune, Vilniuje; konferencijas papildė išsamios parodos, koncertai. Tais pačiais metais paminėjome populiariojo Kazio Pakšto, kilusio iš Užpalių, 100-ąjį. Na, o šiemet Utenoje paminėjome dar du šviesius Aukštaitijos sūnus. Ūkanotą sausio 28-ąją atrodė, jog miestas švietė nuo gerasirdiškos, mielos kunigo daktaro, Romos gregorinio universiteto profesoriaus, ilgamečio LKMA pirmininko Antano Liūimos, SJ, šypsenos. Jo 85-čio sukaktis tapo viso šio krašto žmonių švente – visi džiaugėsi naujuoju Utenos miesto garbės piliečiu... Kitas šios žemės garsus vyras – filosofas, pedagogas, redaktorius dr. Juozas Girnius – sugrįžo į tėviškę amžino poilsio. Liepos 1 d. jis iškilmingai palaidotas Sudeikių šventoriuje; birželio 30 d. Utenos kultūros rūmuose organizavau jam skirtą konferenciją.

— Apie šiuos uteniškius parašėte ir išleidote knygas. Kas padėjo?

— Pirmąją „Kai kunigas daktaras Antanas Liūima SJ prabyla“ padėjo išleisti Utenos miesto merija, antrąją „Žvilgsnis į Juozą Girnį“ – Utenos klebonas, dekanas Petras Adomonis ir „Caritas“ pirmininkė Aldona Vilčiauskienė. Už tai esu jiems labai dėkinga. Abi knygas teko rašyti skubiai, taikant atitinkamoms progoms. Dėl to be LKMA sekretorės dr. Antanės Kučinskaitės patarimo, paskatinimo, be Universiteto istorijos fakulteto laborantės Danutės Valentukėviūtės techninės pagalbos jos numatyta laiku nebūtų pasirodžiusios. Dėkinga joms už rūpestį, nuosirdumą. Beje, kad konferencijos sklandžiai vyktų, kad jų dalyviai laiku galėtų nuvykti ir į tolimiau-

sius Lietuvos kampelius, noriu tarti nuosirdų ačiū Sveikatos apsaugos ministeriui Antanui Vinkui. Norėjęsi, kad jo dėmesingumas dvasiniams-humanistiniams visuomenės reikalams persiduotų ir kitų įstaigų vadovams.

— Į Jūsų akiratį jau turbūt pateko daugiau nei dvidešimt asmenybių iš vadinamojo egzodo. Apie visas parašėte straipsnių, studijų, kalbėjote per radiją, televiziją. Sakykite, kaip Jūs tas asmenybes surandate? Kas Jus orientuoja rašyti apie tą ar kitą?

— Pagrindinis orientyras – LKMA darbai, metraštinės, archyvai. Aš gi esu istorikė, turėsiu šokią tokią pėdsakų uolę. O kruopštumo, nuoseklumo išmokė puikūs mūsų istorikai – Bronius Dundulis ir jo žmona Pranutė, deja, jau amžina atilsis. Jos 80-ėčiui aš parašiau pirmąją savo knygą „Bronius Dundulienės straipsnių bibliografija“. Be to, ilgokai krapščiausi Lietuvos Statutų „popieriuose“. Rašydama apie antrąjį Statutą, apgyniau disertaciją.

— Pasidomėjus Jūsų pačios raštais (sakykim, 50-ėčio proga), atrodo, jau taipogi būtų reikalinga bibliografinė rodyklė ir didžiausią rašinių dalį sudarytų tekstai apie egzodo dvasininkus, filosofus, istorikus, kultūrininkus.

— Gal ir taip. Pavyzdžiui, apie minėtąjį K. Pakštą buvau net knygėlę parašiusi, tačiau nepajėgiau išleisti. Studiją parašiau apie žymų prelata, redaktorių, organizatorių išeivijoje ir Lietuvoje mecenatą Juozą Prunskį. Jis neseniai atšventė garbingą 85-erių metų sukaktį. Rašiau ir apie vyskupą Petrą Pranciškį Būčį (LKMA Metraščio II tome)... O sakykit, kaip nepastebėti ryškios kun. Vytauto Balčiūno asmenybės? Jis leidžia ir redaguoja garsiąją knygų seriją „Krikščionis gyvenime“; jam priklauso ir neeilinis darbas – magnetofono juosta įrašytas Šventasis Raštas ir išdailintas akliedoms. Aukštinę kunigystės sukaktį šis dvasiškis atšventė Lietuvoje. Apie tai rašiau savitiraštyje „Amžius“, kurio amžius, labai gaila, bet baigėsi... Negalėjau nepastebėti ir garbiojo mokslininko iš Romos gregorinio universiteto prof. Pauliaus Rabikausko, kuriam Vilniaus universitetas suteikė garbės daktaro vardą, ir politologo iš JAV Vytauto Vardžio...

— Suprantu, jog visko chronologiškai tiksliai čia neįvardinsime, todėl dar noriu pasiteirauti apie moterų veiklos LKMA tyrinėjimą. Kaip sekasi?

— Neblogai. Neseniai Vilniaus universitete įvyko tarptautinės moterų sąjungos suvažiavimas, surengtas ponios Aušros Marijos Pavilionienės rūpesčiu. Turėjau užduotį supažindinti pasaulio moteris su Lietuvos katalikų moterų veikla. O ji jau solidi. Džiaugdamiesi vyrais, neturime teisės ignoruoti iškilų moterų asmenybių. Apie vieną iš jų rašiau „Apžvalgoje“, „Katalikų pasaulyje“. Tai Aldona Šlepetytė-Janačienė. Ji vadovauja Pasaulio lietuvių katalikų moterų organizacijai, taip pat įeina į Pasaulio katalikų sąjungos tarybą. Pernai bendri reikalai suvedė su kita sese iš užjūrio – Marija Žemaitiene. Kartu vyko į Uteną, į jos vyro Aleksandro tėviškę. Po jų žemaičių lėšomis Utenoje pastatyta nuostabi Tremtinių koplyčia. Ponia Marija kilniai pasižadėjo dviems geriausiai besimokantiems „Saulės“ gimnazijos mokiniams (berniukui ir mergaitei) kasmet skirti po 500 dolerių. Štai tokie šviesūs žmonės ir tokie kilūs jų darbai! Jie suteikia mums – sovietinės sistemos visai minkytams, traumotiems – dvasinių jėgų, patriotizmo, įpareigoja uoliau ir daugiau dirbti. Šia proga dėkoju JAV Lietuvių fondo valdybai ir jos pirmininkui gerb. St. Barui už prisiminimą bei pasveikinimą mano 50-čio sukaktį.

— Dėkoju Tamstai už pokalbį. Kalbėjosi –

Alfredas Guščius

Itališkojo renesanso stiliaus atvirų arkų galerijos juosia Vilniaus universiteto didįjį kiemą iš trijų pusių. Šaltesniame Lietuvos klimate jos nelabai tiko, todėl kartais arkų angos būdavo užmūrijamos. Sienose įstatytos lentos su garsių čia dirbusių profesorių ar auklėtinių pavardėmis Ntr. Alf. Laučkos

Artūras Tereškinas „surado Ameriką“

EDVARDAS ŠULAITIS

Nemaža mūsų tautiečių bando savo laimę ir atvyksta į Dėdes Samo žemę ieškoti „Amerikos“. Tačiau ne visiems tai pasiseka padaryti, ir nemaža dalis tokių apsvilia, kai kurie net be laiko baigia šiame „laimės“ krašte dienas ar uždaromi už groty. Kiti tuoj pat grįžta namo. Tačiau vilniečių Artūrius Tereškinas pasisekė. Jis čia surado ne tik Ameriką, bet ir sau žmoną Jūrą (Avižienitę), anglų kalbos specialistę.

Porą metų atidavęs sovietinei kariuomenei (kaip jis sako „atkalėjęs Stalropolio lygumose“), sugrįžęs į Lietuvą baigė Vilniaus universitetą ir tapo aspirantu Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto. Aspirantaudamas jaunystės dienas leido Vilniaus bibliotekose ir kavinėse; studijavo XVIII š. Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės raštus, juose išvinguriuotas dorovės normas ir elgesio taisykles. Bet, jo žodžiais tarant, įvyko krizė ir nusprendė „savo liudėsį ir skausmą išbarstyti pasaulyje“.

Prieš ketvirtą metų atvyko į Lituanistikos katedrą Ilinojaus universitete Čikagoje be dolerio kišenėje. Bet ji rėmė daug gerų žmonių ir Lietuvių fondas. Vėliau pasisekė jam įstoti į visame pasaulyje žinomą Harvardo universitetą prie Bostono, iš kurio neseniai grįžo pasipuošęs magistro laipsniu. Dabar jis ten ruošiasi rašyti daktaro disertaciją apie XVII š. Lietuvą.

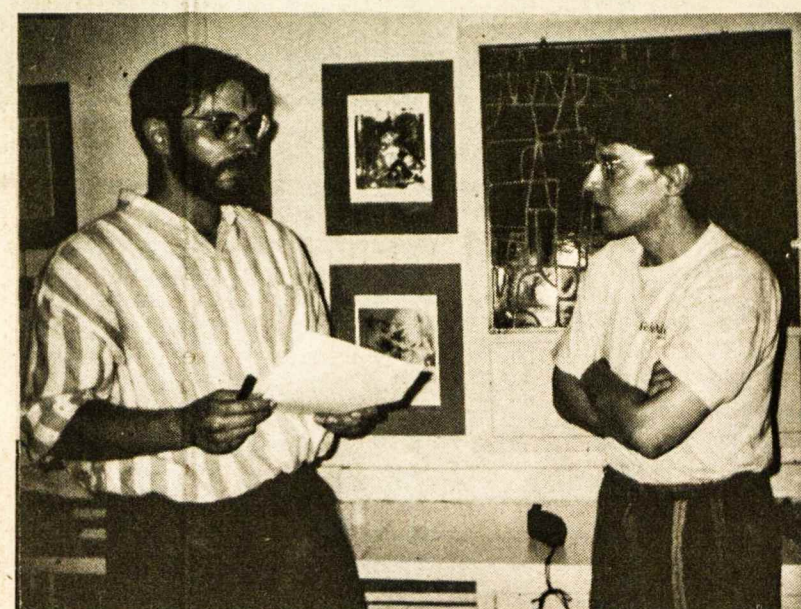
Eidamas mokslus, Artūras neužmetė ir kūrybinės plunksnos. Eilėraščių apie lapes, kiškius ir vaikus pradėjęs rašyti būdamas septynerių metų. Vėliau padaręs pertrauką ir jaunimo žurnale „Moksleivis“ debiutavo ne eilėraščiais, bet humoreskomis. Vėliau spausdino savo kūrinius Telšių rajono laikraštyje „Komunizmo švyturys“, pasidarė jo

Atsiųsta paminėti

KARDAS, nr. 5-6, istorinis tautinės minties trimėnesinis žurnalas, 40 psl. gausiai iliustruotas; leidžia Lietuvos atsargos karininkų s-ga, vyr. redaktoriaus Ant. Martinio. Adresas: Box 1847, 2043 Vilnius – 43, Lietuva. Nr. kaina 3 Lt.

BALTIC STUDIES NEWSLETTER, nr. 3 (75), 1995 m. rugsėjo laida, 28 psl. red. Sandra Milevskas. Adresas: 111 Knob Hill Rd., Hackettstown, NJ, USA.

LIETUVA, Filatelistų draugijos „Lietuva“ biuletenis nr. 1 (219), lietuvių ir anglų kalbomis, 56 psl. ir viršeliai. Paruošė E. Jasiūnas ir J. Variakojis; viršelis Ant. Beloskos; spausdino M. Morkūno spaustuė. Administracijos adresas: Kazys Rožanskas, 3450 West 62nd St., Chicago, IL 60629, USA.

ARTŪRAS TEREŠKINAS (kairėje) per savo naujos knygos sutiktuves 1995 m. rugpjūčio 20 d. A. Kezio „Galerijoje“ kalbasi su Remigijumi Misiūnu, atvykusiu į Čikagą rinkti medžiagos disertacijai apie lietuvių knygų leidyklą pokario metais Vokietijoje Nuotr. E. Šulaitis

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ALKA vadinamas Amerikos lietuvių kultūros archyvas Putname, Conn., atgavo iš Vilniaus grąžintą ten atnaujintą dail. Adomo Smetonos istorinį paveikslą apie Lenkijos karaliaus ir Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Stepono Batoro Vilniaus akademijos įsteigimo bulės įteikimą Vilniaus vysk. Protosevičiui. Šis paveikslas buvo rodytas Niujorko 1939 m. pasaulinės parodos Lietuvos paviljone.

JAV LB Los Angeles apylinkės didžiausias metinis renginys yra tradicinės Lietuvių dienos. Šiemet jos įvyks Šv. Kazimiero lietuvių parapijos valdoso rugsėjo 30 ir spalio 1. Specialią rengėjų komitetą sudarė jaunosios kartos studijas baigusieji atstovai – Karigaila Petrušis, Živilė Tomkutė ir Lina Udris, pagrindiniu šio renginio sūkiu pasirinkę: „Vaikai – Lietuvos ateitis“. Lietuvių dienose bus pagerbtos lietuviškosios organizacijos, kurios rūpinasi naujų vadų išauginimu išeivijos gyvenimui ir parama vaikams Lietuvoje.

Dailininkai Antanas ir Anastazija Tamošaičiai gilius savo pėdsakus paliko ne tik prieškarinio laikotarpio Lietuvoje, bet ir pokario Kanadoje, ypač Ontario provincijoje. Mat ten prie Kingstono išgytame ūkyje, netoli Toronto, didžiausio Kanados miesto, turėjusio veiklią lietuvių koloniją, buvo įsirengę savo studiją su archyviniais dailės turtu muziejumi. Kūrybinį darbą sudrumstė atėjusi senatė ir Anastazijos Maziakaitės-Tamošaitienės mirtis 1991 m. rugpjūčio 28 d. Ji dabar išlisi vienintelė lietuvių kapinėse vietoje Kanadoje. Tas Šv. Jono kapinės Mississaugoje prie Toronto yra įsteigęs Lietuvos kankinių parapiją su nauja šventove ir Anapilio lietuvių centru organizavęs klebonas kun. Petras Ažubalis, miręs 1980 m. liepos 12 d.

Dail. Antanas Tamošaitis, dabar jau gyvenantis Lietuvoje, š. m. liepos 4 d. kultūros ministerijoje pasirašė sutartį su Lietuvos valstybinio muziejaus direktore Birute Kulnyte, susietą su Antano ir Anastazijos Tamošaičių galerijos atidarymu Vilniaus savivaldybės paskirtose Dominikonų 15-1 patalpose prie Stiklių gatvės. Šia sutartimi Antanas Tamošaitis visus savo ir Anastazijos kūrinius bei tautodailės rinkinius padovanavo Lietuvos valstybiniam muziejui, anksčiau vadintam Lietuvos istorijos ir etnografijos muziejumi. Antanas Tamošaitis taipgi pridėjo 10.000 Kanados dolerių savo ir Anastazijos galerijai įrengti. Sutartimi buvo įsipareigota jų vardo galerijos reikallas kasmet skirti 80% pajamų, kurios bus gautos už fondan idėją pusę milijono kanadiškų dolerių. Ši kapitalą Antanas ir Anastazija Tamošaičiai sutelkė, pardavę prie Kingstono išgyto prasto ūkio gražius sklypus pelningų namų statybai. Antano ir Anastazijos Tamošaičių galeriją Vilniuje planuojama atidaryti 1996 m. Atidarymu norima paminėti dvi suaktis: panktąsias Anastazijos mirties metines – rugpjūčio 28 d., Antano devyniasdešimtąjį gimtadienį – vasario 15 d.

Suvalkų trikampio lietuviai ši pavasarį turėjo didelę literatūrinę šventę – bendro Lenkijos lietuvių poezijos rinkinio „Būki mums motina“ sutiktuves. Knygą sudarė mokytoja Janina Aleksaitė-Macukonienė, pati rašanti eilėraščius. Leidinį buvo įjungti dvidešimtys autorių 102 eilėraščių, atspausdinti dėl skirtingo eilėraščių skaičiaus nevienodai pasiskirstytuose puslapiuose. Petras Motiejūnas, „Dienos“ skaitytojus supažindinęs su rinkinio „Būki mums motina“ sutiktuvėmis, pateikia tik devynių autorių pavardes – Jono Stokelūno, Antano Valinciaus, Jono Sendos, Valdo Žukausko, Laimos Slovikauskaitės, Algio Uzdiolos, Birutės Jonuskaitės-Augustinienės, Sigito Birgelio ir sudarytojos bei redaktorės Janinos Aleksaitės-Macukonienės. Pastaroji, dabar gyvenanti Lietuvoje, 1991 m. išleidusi romaną „Ievos niekas neišvarė iš rojų“, jau yra Lietuvos rašytojų sąjungos narė. Tūkstančio egzempliorių tiražu išleista rinkinį, apimanti buvusios ir dabartines Lenkijos lietuvių poetus, puošia talentingos menininkės Volandos Vyšniauskienės piešiniai. Knygos „Būki mums motina“ sutiktuvėse buvo ir Lietuvos rašytojų sąjungos atstovų, skatinusių ją išleisti ir skaitytojams Lietuvoje.

Dailininkų tėvo ir dukros Kmieliauskų darbų paroda surengė Švedijos Vetlando miesto muziejus. Vilniaus dailės akademijos prof. Antanas Kmieliauskas šiai parodai parūpino estampų ir knygženklių rinkinį, Ramunė Kmieliauskaitė – naujausių akvarelių.

Lietuvos muzikos akademija Vilniuje atidarė kompiuterinės muzikos studiją. Projektą elektroninei aparatūrai išgyti jau prieš ketverius metus buvo paruošęs akademijos dėstytojas Ričardas Kabelis, tiek laiko tobulinęs Štutgarte. Šio projekto įgyvendinimą finansavo Vokietijos akademinių mainų tarnyba.

Vilniuje ir visoje Lietuvoje rugsėjo 1 d. iškilmingai pradedami naujieji mokslo metai. Jiems ieškoma vis kitokios įžangos, skirtingesnės nuo ankščiau turėtų. Ši kartą buvo sulaukta sovietų kariuomenės paskutiniųjų okupacinių dalinių atitraukimo iš Lietuvos prieš dvejus metus ir priartėta prie M. K. Čiurlionio šimtas dvidešimtojo gimtadienio rugsėjo 22 d. Tad naujųjų metų pradžią rugsėjo 1 d. vilniečiai pradėjo Katedros aikštėje surengtu iškilmingu koncertu, skirtu M. K. Čiurlionio šimtas dvidešimtojioms gimimo metinėms. Pasak Karinos Firkavičiūtės pranešimo „Lietuvos aide“, šio koncerto programa moksleiviams tapo „Beaustanti aušrelė“, įvadine pamoka į didžiąją muziką. „Beaustančios aušrelės“ programa, pasinaudodami kompozitoriaus Giedriaus Kuprevičiaus specialiai šia proga sukurtu „Beaustančios aušrelės“ simfoniniu prologu, sudarė Lietuvos muzikų rėmimo fondas su švietimo, mokslo ir kultūros ministerijomis. Šis prologas buvo vienintelė lietuviškoji koncerto dalis. Pagrindinis dėmesys jame teko operų arijoms bei kitims tarptautiniams klasikų kūriniams. Juos atliko Lietuvos simfoninis orkestras su vadovu ir vyr. dirigentu G. Rinkevičiumi, smuikininku R. Katiliumi, operos solistais I. Milkevičiute, V. Noreika, V. Prudnikovu, R. Stonyte.

Rež. Juozui Miltinui, Panevėžio dramos teatro įsteigėjų ir ilgamečiam vadovui, mirusiam 1994 m. liepos 13 d., Panevėžio katedros kapinių centre rugsėjo 3 d. buvo pastatytas antkapinis paminklas, kurį buvo išsikiręs pats velionis. Jo autoriai yra du kauniečiai – architektas Algimantas Mikėnas ir skulptorius Juozas Šlivinskas. Šie kauniečiai yra sukūrę paminklo projektą ir anksčiau mirusiam aktorui Valiui Derkinčiui. Pasiūlytų projektų peržiūroje dalyvavo ir rež. J. Miltinis. Jam tada labai patiko vienas V. Derkinčiui sukurta paminklo projektas, atmetas kitų peržiūros komisijos narių. Rež. J. Miltinis tada paprašė skulptorių J. Šlivinską tą projektą pasaugoti jam ir šiek tiek pakeisti panaudoti jo mirties atveju. Paminklą pagamino Kauno akcinė bendrovė „Akmenlita“. Skulptorius J. Šlivinskas rež. J. Miltinio intelektualinį dvasios pasaulį atkūrė iš baltos marmuro pagaminta teatrine aktorius kaukė ir tamsesniu mirčių primenančiu skulptūriniu rež. J. Miltinio portretu. Paminklas atidengtas rugsėjo 10 d.

Stasys Povilaitis, panevėžietis fotomenininkas, šią vasarą Vilniaus fotogalerijoje surengė iki rugsėjo 4 d. veikusią savo pirmąją individualią parodą „Iš arklų gyvenimo“, jai sutekęs net 46 arklų nuotraukas. S. Povilaitis fotografuoja nuo 1983 m., o parodos dalyvauja nuo 1985 m. Šiuo metu ji labiausiai domina arklų ciklo nuotraukas. Iš tikrųjų yra keista matyti tokiose S. Povilaitio nuotraukose arklų portretus. Draugai jį vadina arklų fotografu, o jis sakosi paprasčiausiai pasiilgęs arkliai. „Dienos“ atstovė Regina Oraitė S. Povilaitis teisinio: „Nežinau, kaip į objektyvą pakliūna visi tie arkliai. Arklų tikrai nesapnuoju, man labiau patinka į juos žiūrėti nemiegant...“ Žurnaliste R. Oraitė S. Povilaitis prisipažino, kad jam savaitgaliais patinka lankytis žirgynuose: „Nusivėžę dvidešimt juostų ir pasakau sau: kol neišfotografuosiu – negrįši. Be lieka tėsėti. Tik nemanykit, kad labai paprasta užfiksuoti besijuokiančius – jaunimo žargonu kalbant, žvengiančius arklus, kokeitišką įsimylėjęs kumelaitę, užsisvajusią ristūnų rate, arba susimąstymę paskendusį erzlį...“ V. Kst.

Pirmoji lietuviška knyga

(Atkelta iš 6-to psl.)

čiaus archyvuose. Antrajam pasauliniam karui baigiantis, archyvas buvo gabenamas gilyn į Vokietiją, bet pakeliui, pritrūkus benzino, jis buvo paliktas Torunėje. 1956 m. buvo sužinota, kad Odesoje yra labai sena lietuviška knyga. Vilniaus universitetas susidomėjo ir pasiuntė vieną iš profesorių sužinoti, kas tai per knyga. Nuvažiavus paaiškėjo, kad ji buvo paskolinta kažkam, norinčiam išmokyti lietuvių kalbą. Ji buvo surasta ir, iš tikrųjų, tai buvo Mažvydo „Katekizmas“. Prasidėjo derybos su ukrainiečiais. Perleidus keletą senų Ukrainos žemėlapių, knyga grįžo Lietuvos ir dabar yra Vilniaus universiteto bibliotekoje. Knyga

Visą gyvenimą...

Visą gyvenimą, Šiltą ir vėsų, Laiškus rašysiu Tik tau. Jausiu – likimo Kelio palydėsi, Džiaugsies, kad gautus Skaitau.

Mintys pasiekia Neatrastą ribą, Mintys sugrįžta Iš metų kitų. Laikas prae kelio Užpuoto sodybą, Tik nepajėgia Suplėšyt laisčių...

Valerija Vilčinskienė, Lietuva

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 6.13%	Asmenines paskolas
180-364 d. term. ind. 6.13%	nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 6.13%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 6.25%	nuo 8.50%
3 metų term. indėlius 6.25%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 6.25%	Su nekeičiamu nuosimčiu
5 metų term. indėlius 6.50%	1 metų 8.00%
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.00%	2 metų 8.00%
1 metų GIC-met. palūk. 6.25%	3 metų 8.25%
2 metų GIC-met. palūk. 6.50%	Su keičiamu nuosimčiu
3 metų GIC-met. palūk. 6.50%	1, 2 ir 3 metų 7.50%
4 metų GIC-met. palūk. 6.50%	
5 metų GIC-met. palūk. 6.75%	
RRSP, RRIF ir OHOSP.... 4.25%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.25%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 6.50%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 6.50%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 6.50%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 6.75%	
Taupomąją sąskaitą 3.75%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 4.50%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki...2.25%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 4.00%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgiclus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas • Skalavimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas,
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus virykias

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui tel. 416-370-3539 Toronto (Nemokamai atvažiuoju į kainoti).

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 416-251-4864, 416-251-4025, 416-251-4824
Namų: 905-277-0814

2334 Lakeshore Boulevard West, antras aukštas
Toronto, Ontario M8V 1B6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jeigu norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavičienė

4889 Dundas Street West, Suite 102,
Etobicoke, Ontario M9A 1B2

Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Lietuvių grupė, dalyvavusi baltiečių šaudymo pirmenybėse 1995 m. rugsėjo 9 d. latvių klubo "Lielupe" šaudykloje. Pirmoje eilėje iš kairės: V. Svila, sn., V. Verbičkas, A. Šimkevičius, B. Savickas; antroje eilėje A. Svila, K. Deksnys, J. Stankus, svečias, R. Svila

SPORTAS

Baltiečių šaudymo varžybos

Trisdešimtosios Šiaurės Amerikos baltiečių stendinio šaudymo varžybos įvyko rugsėjo 9 d. latvių klubo "Lielupe" šaudykloje. Estai, jau antri metai nesudarydami penkių žmonių grupės, varžybose nedalyvavo. Lietuviams atstovavo 8 šaudytojai. Latvių buvo 10. Lietuvių penkių žmonių grupė (K. Deksnys, V. Verbičkas, B. Savickas, A. Šimkevičius ir R. Svila) 16 jardų atstume surinko 454 taškus ir laimėjo pirmą vietą.

ŠALFASS-gos pranešimai

1995 m. metinis visuotinis ŠALFASS-gos suvažiavimas įvyks 1995 m. lapkričio 18 d. Dievo Apaizdos Lietuvių kultūros centre, 25335 W., 9th Mile Rd., Southfield, MI, tel. 810 356-9721. Pradžia 11 val. ryto. Suvažiavime sprendžiama muoju balsu dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai, sporto klubų pirmininkai ar jų įgaliotiniai, ŠALFASS-gos rinktieji bei skirtoji pareigūnai ir ŠALFASS-gos garbės nariai. Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuvių organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportinių judėjimo besidomį asmenys.

Smulkios informacijos pranešamos ŠALFOSS-gos sporto klubams ir ŠALFASS-gos pareigūnams.

A. a. VITAS GERULAITIS, tarptautinio pripažinimo susilaukęs ir pagarsėjęs teniso žaidėjas, neseniai prisimintas CBC televizijos laidoje. Apie tai buvo rašyta "TŽ" 38 nr. Šalia straipsnio išspausdinta jo tėvo, taip pat garaus tenisininko, Lietuvos ir Baltijos valstybių čempiono, prieš keletą metų JAV-bėse mirusio a.a. VYTAUTO GERULAIČIO nuotrauka. Sakoma, kad pirmosios tėvo pamokos ir paskatinimai žymia dalimi prisidėjo prie Vito iškilimo

nams. Organizacijos ar asmenys, norintieji gauti daugiau informacijų ar pateikti pasiūlymų, prašomi kreiptis į ŠALFASS-gos centro valdybos pirmininką Audrių Šileiką, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7, Canada. Tel. 416 767-6520, faksas 416 760-9843.

Šalia einamųjų kasmetinių reikalų, vienu iš svarbesnių darbotvarkės punktų bus ŠALFASS-gos vadovybės (centro valdybos, revizijos komisijos ir garbės teismo) rinkimai. Sporto klubai, ŠALFASS-gos pareigūnai ir sporto darbuotojai prašomi visų rimtumu atsižvelgti į mūsų sportinio gyvenimo gyvulinis reikalus ir pasistengti suvažiavime gausiai dalyvauti.

ŠALFASS-gos centro valdyba

1995 m. Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės įvyks 1995 m. lapkričio 5 d., Trinity Recreation Centre, 155 Crawford St., Toronto, Ont. (tarp Bathurst ir Ossington gatvių, įvažiuojamas iš Queen St.). Vykdo – Toronto estų plaukimo klubas. Varžybų pradžia – 9 val. ryto. Registracija – apsilimas nuo 8.30 val. ryto. Varžybos bus vykdomos šiose klasėse: vyrų ir moterų (15 m. ir vyresnių), senjorų (24 m. ir vyresnių), jaunių ir mergaičių (13-14 m., 11-12 m., 9-10 m., 7-8 m. ir 6 m. ir jaunesnių). Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš baltiečių. Programa apima visus stilius. Šuolių į vandenį nebus. Amžiaus grupavimas nustatomas pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų plaukikams. Dalyvių registracija iki 1995 m. lapkričio 1 d., pas PSF-jos Plaukimo komiteto vadovę: Mrs. Mai Kream, 618 Davenport Rd., Toronto, Ont. M5R 1K9, tel. 416 924-6028. Lietuviams registruotis ir informacijos gauti galima ir pas Iloną Smalenskienę, 248 Keele St., Toronto, Ont. M6P 2K3, tel. 416 769-7040. Ji koordinuoja lietuvių dalyvavimą ir yra ŠALFASS-gos plaukimo komiteto narė. Informacijų dar galima gauti pas Algirdą Bielskį, tel. 216 486-0889 ir pas Arvydą Barzduką, tel. 703 560-1410 namų. 703 241-2500 darbo, kurie irgi yra ŠALFASS-gos plaukimo k-to nariai. Smulkios informacijos yra praneštos visiems ŠALFASS klubams. Lietuviai plaukikai kviečiami šiose varžybose gausiai dalyvauti.

ŠALFASS-gos centro valdyba ir Plaukimo komitetas

• Kai nežinai į kokią uostą plauki, joks vėjas nėra tinkamas. (Seneka).

Los Angeles ateitininkų stovykloje 1995 m. rugpjūčio 6-13 d.d. Iš kairės: Mantas Žvinakevičius, Birutė Pakuckaitė, Daria Varnaitė, Andrius Mažeika, Ieva Mickutė, Austė Kuolaitė, Povilas Jocas

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę, visais atvejais prašau kreiptis į mane, skambinant bet kuriuo metu.

TEODORAS STANULIS
RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokas į vakarus nuo Lietuvių namų)

tel. 416 769-1616, namų tel. 416 231-4937,
nešioj. tel. 416 802-1029, FAX 416 769-1524.

KIPLING-RATHBURN rajone parduodamas centrinio plano 3 miegamųjų "bungalow". Du dideli žaidimų kambariai, sklįpas 49x125 pėdų. Jame 18 vaismedžių. Autobusas – tiesiai į Kiplingo požeminį, arti mokyklų ir parko. Tuoj pat galima užimti. Prašoma kaina \$229,000.

SĄŽINGAS, GREITAS IR GARANTUOTAI MALONUS VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS VISAI PARDAVIMO-PIRKIMO REIKALAI. NEMOKAMAS NAMŲ ĮVERTINIMAS

Iš Vokietijos

"International Herald Tribune" dienraštis rugsėjo mėn. 8 d. sporto žiniuose pranešė, kad futbolo rungtynėse Lietuva-Ukraina įvarčių Lietuvai pelnė Darius Maciulevičius jau 16-tą žaidimo minutę. Lietuvio pavardė įrašyta teisingai.

Vokietijos rankinio pirmenybių rungtynėse V. Petkevičius, žaisdamas prieš Massenheimo komandą, savo Magdeburgo klubui pelnė 5 įvarčius. V. Petkevičius priėmė Vokietijos pilietybę ir žaidžia jos rinktinėje.

Bokso rungtynėse Lietuva įveikė Suomiją, pasekmė 12:7,5. Buvusioje laikinoje sostinėje ypač buvo laukiami Europos pirmenybių bronzos medalių nugalėtojų Vido Bičiulaičio ir Vitalijaus Karpačiausko susitikimai. Lietuviai lengvai nugalėjo suomių, o V. Bičiulaitis savo priešininką įveikė K.O.

Atrankinėse Europos futbolo pirmenybių rungtynėse rugsėjo 6 d. Lietuvos vienuolikė Vilniuje pralaimėjo Ukrainai 1:3 (1:0). Dar tą patį vakarą Vokietijos televizija pranešė pasekmę, nes rungtynės Lietuvos sostinėje vyko 5 val. 30 min. vakaro. Lietuvos grupėje gautos šios pasekmės: Italija-Slovėnija 1:0 ir Kroatija-Estija 7:1. Po šių rungtynių Lietuvos grupė atrodė taip: 1. Kroatija, 2. Italija, 3. Lietuva, 4. Ukraina, 5. Slovėnija, 6. Estija. Kroatija užsitikrino dalyvavimą Europos pirmenybėse. Del antro kelialapio į Angliją varžosi Italija, Lietuva ir Ukraina. Mūsų kaimynė Latvija įveikė "nykštuką" Lichtenšteiną pasekme 1:0. K.B.

Kunigaikštienės Birutės vyr. skautės-zidinetės, davusios žodį "Romuvos" stovykloje 1995 m. rugpjūčio 6 d. Iš kairės: R. Ušpalytė, R. Pacevičienė ir T. Bražukienė

Skautų veikla

• A.a. Onos Indrelienės atminimui, knygos "Lietuviškoji skautybė" leidybai aukojo \$20 – E. Senkuvienė, P. Saplienė, L. V. Senkuvienė, P. Mockus, V. Skrinaskas, \$25 – M. Vasiliauskienė, K. Budrevičius. Visiems aukotojams nuširdus ačiū.

• Registruojami giliukai ir liepsnelės nuo 4 metų amžiaus. Tėveliai prašomi registracijos reikalų kreiptis į ps. D. Petrauskienę tel. 905 274-1477. Pirmoji suiega – spalio 21 d. po Maironio mokyklos pamokų.

• "Šatrijos" tuntas trejus su puse metų buvo gražiai vadovaujamas s. Vidos Senkuvienės. Jai išvykus į Lietuvą, tuntą laikinai perėmė jos pavaduotoja ps. I. Paškauskienė ir vadovavo iki žiemos sezono atidarymo sueigos, rugsėjo 24 d. VS v.s. B. Banaitienės įskymu nauja tuntininkė paskirta j.p.s. D. Pargauskaitė-Biskienė. Padėkoto tuntininkės pareigas ėjusiai ps. I. Paškauskienėi. M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

6.13% už 90-179 dienų term. indėlius
6.13% už 180-364 dienų term. indėlius
6.13% už 1 m. term. indėlius
6.25% už 2 m. term. indėlius
6.25% už 3 m. term. indėlius
6.25% už 4 m. term. indėlius
6.50% už 5 m. term. indėlius
6.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.
6.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
6.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
6.50% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.50% už 4 m. GIC invest. pažym.
6.75% už 5 m. GIC invest. pažym.
4.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
6.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
6.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
6.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
6.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
4.00% už OHOSP (variable rate)
3.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
5.00% kasd. pal. čekių sąsk. virš 50,000
5.00% už Amerikos dol. 1 m. GIC
4.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).

IMA:

už asmenines paskolas nuo 8.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 7.50%
2 metų 7.50%
3 metų 7.75%
4 metų 7.75%
5 metų 8.00% (fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 7.50% (variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgiclus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicliai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 101 milijoną dolerių

MasterCard Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santau-pų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire Transfer) į LIETUVĄ ir į kitus kraštus.

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antradien., trečiadien. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 416 532-1149

SPAUSTUVE **PRINTING**

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priimanos kainos, aukšta kokybė. **TEL. (416) 252-6741**
66 Mimico Ave. Toronto Ont. Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniška ir išsami knygų bei žurnalų. **A. Plėnys**
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

PAŽADU JUMS
24 valandų

tarnybinės paslaugos, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

ANTANAS GENYS
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarscey St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atliekamos jūsų gimines iš Lietuvos. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. Reikalui esant atvažiuojame į namus. Per 7 darbo dienas jūsų gimines Lietuvoje tiesiai į rankas perduodame amerikietiškus dolerius.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

visuomet geriausiomis kainomis per Amsterdamą, Berlyną, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Londoną, Paryžių, Pragę, Varšuvą arba per kitus jūsų pageidaujamus miestus ir įvairias oro linijas. Didelis pasirinkimas. Labai greitai parvežam viešnagai jūsų gimines iš Lietuvos.

DĖMESIO! NUPIGINTA:
VILNIUS – per Kopenhagą.

Rugsėjo 29, grįžimas iki gruodžio 10 d. – \$940 plus mokesčiai. Naujos rudens – žiemos sezono kainos – \$950 plus mokesčiai.

KELIONĖS Į VISUS KITUS KRAŠTUS.
TEIRAUKITES APIE ĮVARIUS BILietų IŠPARDAVIMUS. Del smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. į Algį Medelį asmeniškai arba kasdien nuo 10 v.r. iki 6 v.v. į Mariją (angliškai, rusiškai arba lenkiškai).

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570
FAX 416-538-9657

ALGIS MEDELIS

Lietuvos kankinių šventė

Šis metinis tradicinis lietuvių Anapilio parapijos renginys, sutraukiantis šimtus Toronto, Mississaugos, Oakvillės, Hamiltono ir kitų apylinkių tautiečių, įvyko rugsėjo 24 d. Pradėta iškilmingomis pamaldomis 3 val. po pietų Lietuvos kankinių šventovėje, kurioje Mišias koncelebravo parapijos klebonas kun. J. Staškus, Londono Šiluvos Marijos parapijos klebonas kun. K. Kaknevičius, kun. Eug. Jurgutis, OFM, kun. V. Volertas ir Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Juozas Karasiejus, OFM, pasakęs ir išsamų pamokslą.

Mišių skaitinius atliko Rasuolė Tumosaitė ir Daina Gurklytė. Aukų nešimui vadovavo ir atitinkamus apibūdinimus skaitė Vida Valiulienė. Aukus nešė parapijos jaunimas, parapijos tarybos pirm. J. Karasiejus ir tarybos nariai. Giedojo sol. Slava Žiemelytė.

Po Mišių prel. dr. P. Gaida pašventino naują parapijos projektą – baigiamą įrengti keltuvą. Iškilmingai pietūs vyko didžiojoje Anapilio salėje, pradėti labai punktualiai 5 v.p.p. Šią šventės dalį atidarė parapijos tarybos pirm. Juozas Karasiejus, pasveikindamas gausiai susirinkusius svečius, ir pakvietė Priskelimo parapijos kleboną

kun. Aug. Simanavičių, OFM, invokacijai, kurioje buvo pabrėžta parapijos reikšmė tikintiesiems. Besivašinant šiltais valgiais ir vynu, tarybos pirmininkas keliais išėjimais prie mikrofono pranešinėjo apie gaunamas aukas keltuvo statybai, pareikalaujančiai netoli šimto tūkstančių dolerių. Atskirai padėkojo p. Adomoniui, statybos vykdytoji, kurio prisidėjimas prie šio projekto labai sumažino išlaidas. Tarybos pirm. J. Karasiejus taipgi pristatė šventėje dalyvaujančių garbės svečius, dėkojo visiems už aukas ir dėmesį parapijos reikalams bei šeiminkams už skanų maistą. Pabaigoje žodį tarė parapijos klebonas kun. J. Staškus, humoro nevengdamas reikšė padėką šventės dalyviams bei parapijos remėjams.

Vakarienei pasibaigus, svečiai turėjo progą laisvai pasikalbėti, pasidalinti išpuoštais ir apžiūrėti muziejaus parodų salėje vykstančią klapėdiškių dailininkų Renatės Lūšis ir Nikolajaus Žoludevo papuošalų ir tapybos parodą, kurią surengė Kanados lietuvių muziejus ir Lietuvių namų kultūrinė komisija. Rengėjai patenkinti įdomios parodos lankymu – per aštuonias jos valandas priskaičiuota keli šimtai lankytojų. DI.

Kanados lietuviai sportininkai, dalyvavę Pasaulio lietuvių žaidynėse, žygiuoja Vilniaus gatve su Kanados vėliavomis. Virš gatvės matyti užrašas: "Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse"

SKAITYTOJAI PASISAKO

VIEŠNAGĖ KANADOJE

Nuo 1995 m. liepos 3 d. iki rugpjūčio 23 d. viešėjau Kanadoje, Ontario provincijoje, pas savo dėdę Joną Vaškevičių. Mano dėdė Jonas ir dėdienė Aldona Vaškevičiai labai nuosirdūs ir darbštūs žmonės. Buvo taip pat smagu paviešėti pusseserių Rūtos ir Dalių, pusbrolio Jonuko šeimose – tai dėdės vaikai.

Savo giminaičių dėka aš gana gerai susipažinau su ta nuostabi šalimi Kanada, varge priglaudusia tiek daug lietuvių. Pamačiau ne tik gamtą – teko matyti laidotuves, lietuvių kapines, dalyvauti savo mielos pusseserės Dalių vestuvėse, įvairiuose po būvuoje ir gegužinėse. Sutikau daug gražių lietuviškai kalbančių savo dėdės draugų, kurie ir man tapo ne tik draugais, bet ir broliais. Jie ne tik gražiai kalba lietuviškai, bet ir dainuoja nemirtingas lietuviškas dainas.

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

SKAITYTOJAI PASISAKO

VIEŠNAGĖ KANADOJE

Nuo 1995 m. liepos 3 d. iki rugpjūčio 23 d. viešėjau Kanadoje, Ontario provincijoje, pas savo dėdę Joną Vaškevičių. Mano dėdė Jonas ir dėdienė Aldona Vaškevičiai labai nuosirdūs ir darbštūs žmonės. Buvo taip pat smagu paviešėti pusseserių Rūtos ir Dalių, pusbrolio Jonuko šeimose – tai dėdės vaikai.

Savo giminaičių dėka aš gana gerai susipažinau su ta nuostabi šalimi Kanada, varge priglaudusia tiek daug lietuvių. Pamačiau ne tik gamtą – teko matyti laidotuves, lietuvių kapines, dalyvauti savo mielos pusseserės Dalių vestuvėse, įvairiuose po būvuoje ir gegužinėse. Sutikau daug gražių lietuviškai kalbančių savo dėdės draugų, kurie ir man tapo ne tik draugais, bet ir broliais. Jie ne tik gražiai kalba lietuviškai, bet ir dainuoja nemirtingas lietuviškas dainas.

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

Labai maloniai nuteikia paroduotuvėse, kai tave pardavėjai sutinka su šypsena ir krepšiais, lyg į malonų pažįstamą. Tas geras žodis "atsiprašau" žmonių niekur nepamirštamas, jau nekalbant apie atvejuos netyčia užkliudžius. Man čia viskas labai labai patiko ir valgiai, ir aplinka, o labiausia žmonės, nors dauguma jau garbaus amžiaus, tačiau pilni optimizmo, gyvenimo džiaugsmo ir mylintys savo tėvynę Lietuvą.

Zita Petrylienė, mokytoja, Smalininkai

lių ir 7 vaikučius – našlaičius. Be to, jau globoju 20 našlaičių, kuriuos priglobė geri žmonės, nepabijoję sunkumų ir vargo mūsų varganoje tėvynėje. Todėl vėl ir vėl tenka prisiminti, kokia svarbi yra Jūsų pagalba ištiesta ranka. Nuosirdžiai dėkoju už suteiktą pagalbą ir prašau nepamiršti N. Daugėliško parapijinių globos namų ir jų gyventojų. Jūsų pagalba čia dar ilgai bus reikalinga. Noriu prašyti pagalbos ir kitoje srityje: labai reikalingi vaistai, drabužiai (ypač vaikams nuo 6 iki 14 metų), taip pat praverstų patalynė.

Jei nusprendėt padėti, galite pervesti pinigų į šią sąskaitą: Pay to American Express Bank Ltd., account No. 719906 for credit to the State Commercial Bank of Lithuania. Vilnius.S.W.I.F.T.: BARU LT 2X for further credit to Kestutis Ralys, Ignalina account No. 07007175 American Express Tower, New York, N.Y., USA. Telex – 3715559 express S.W.I.F.T.: AEBX US 33.

Kestutis Ralys, klebonas, N. Daugėliškas, Ignalinos raj., Lithuania

KANADOS LIETUVIŲ FONDUI

Nuosirdžiai dėkoju už \$450 paramą man, studentui lituanistui, kurią gavau 1995 m. rugpjūčio 8 d. Jau penkeri metai, kai giliuosi į savo gimtųjų apylinkių – Balatnos krašto (Varenavo rajonas, Gardinos sritis, Gudija) istoriją bei tarmę. Vazinėju po kaimus, renku medžiagą savo būsimam magistro darbiui. Šiuo metu Lietuvos studentui, gaunančiam vos 60 litų (15 JAV) stipendiją, dirbti tokį darbą yra labai sunku. Tėvai, šių etninė Lietuvos žemių lietuviai, padėti man neįstengia. Tad man Jūsų parama suteikta labai laiku. Dalį gautų pinigų panaudosiu užsakyti lietuviškai spaudai Balatnos krašto lietuviams, kitą dalį – gimtojo krašto tarmės bei istorijos tyrimams, medžiagos rinkimui.

Marius Vaišnys, Saulėtekio al. 8-507, Vilnius, Lietuva

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – LEIDEJAI

Paremkite "Tėviškes žiburias" auką, rėmėjo ar garbės pranešimą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

TORONTO

Anapilio žinios

— Praėjusį sekmadienį iškilmingai atšvėsta parapijos šventė.
— KLK moterų draugijos narės mūsų šventovėje sekmadieniais 10.30 v.r. praveda Rožinio maldas. Visi kviečiami į tas maldas įsijungti.
— Parduodama ligoninams tinkama kėdė ant ratukų. Kreiptis tel. (613) 382-4366.

— Anapilio knygyne galima įsigyti naujų "Dienovidžio" ir "Tremtinio" numerių.
— Mišios spalio 1, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Birutę Pšezdziecienę, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Antaną Masionį.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio, rugsėjo 24, popietėje dalyvavo 170 asmenų. Svečių knygoje pasirašė L. Raškevičienė iš Plungės ir Vladas Eikinas iš Hingham, Mass., JAV. Pranešimus padarė ir su svečiais su pažindino LN valdybos narys E. Pamataitis.
— LN valdybos posėdis šaukiamas spalio 5, ketvirtadienį, 7.30 v.v. Informacinis susirinkimas įvyks spalio 15, sekmadienį, 2 v.p.p. Vytauto Didžiojo mėnėje. Visi kviečiami dalyvauti.
— Svetainėje "Lokys" muzikinė vakaronė — šį penktadienį, rugsėjo 29, 9.30 v.v. Kviečiame "Lokio" svetainės lankytojus pasi- naudoti pasiūlymų bei pageidavimų dėžute.

— Anapilio muziejaus statybos vajui aukėjo: \$100 — M. Vaškevičienė.
— Anapilio keltuvo vajui aukėjo: \$100 — Č. L. Senkevičiai, A. A. Kazanavičiai, M. Vaškevičienė. Iki šiol keltuvui suaukota \$10,863, o bus išleista daugiau kaip \$95,000.

— Buvusių Sibiro tremtinių aukėjo: \$100 — M. Vaškevičienė.

— Daugeliškių parapijai Lietuvoje aukėjo: \$100 — P. Pakalka.

— Telsių kunigų seminarijai aukėjo: \$100 — M. Vaškevičienė.

— A. a. Aleksandro Šapočkinio atminimui Regina Kirkpatrick "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$100.

— A. a. sesers Justinos Skripkutės-Andrašiūnienės, mirusios Prienuose, Lietuvoje, atminimui, Stasys ir Sofija Rakščiai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$100.

— A. a. Laimos Būtenienės, jaunystės dienų draugės ir bendrąklės, atminimui Aldona Minelgienė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$50.

— A. a. Matildos Dumčienės atminimui Nijolė ir Ona Giedriūnienė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$40.

— A. a. Matildai Dumčienei mirus Windsor, užjausdami sūnų Romą ir jo šeimą, aukėjo "Tėviškės žiburiams" po \$20: Regina ir Stasys Beržiniai, Agota Babeckienė, Natalija Ivanauskienė.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos prasidės lapkričio mėnesį. Vaikučius ruošs seselė Teresėlė. Prašom vaikučius registruoti parapijos raštinėje tel. 416 533-0621.

— Ruošiasi tuoktis Rūta M. Jurkutė ir Algis J. Nausėdas.

— Pakrikštytos: Tanya-Monica, Onutės (Poškutės) ir Stanley Walter Zeber dukrelė; Casandra-Sofija, Kristinos ir Edmondo Jurevičių dukrelė.

— Rugsėjo 21 d. palaidota a.a. Petronėlė Ūkelienė, 90 m.; rugsėjo 25 d. palaidotas a.a. Algirdas Jagėla, 72 m.

— "Volungės" choras giedoja per 10.15 v.r. Mišias. Giedojimą pravedė, skaitė Mišių skaitinius ir kartu giedoja Ar. Radtke, A. Puzerytė, D. Sonda ir I. Viskontaitė.

— Pradedant ateinančiu sekmadieniu, spalio 1, KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyriaus narės pardavinės jų pačių iškeptus pyragus parapijos salėje ar pas skyriaus pirmininkę Ireną Vibrienę 416-762-8414.

— Mišios ateinančių sekmadienį, spalio 1: 8.15 v.r. — už a.a. prel. Praną Vaserį; 9.15 v.r. — už a.a. Dervinių šeimos mirusius; 10.15 v.r. — už a.a. Klemensą ir Tatjaną Dargius, a.a. Kazį Beniūšį ir a.a. Ursulę Petkevičienę; 11.30 v.r. — už parapiją.

— Klaipėdos menininkų Renatės Lūšis ir Nikolajaus Žoludevo paroda, perkelta iš Kanados lietuvių muziejaus parodų salės į Prisikėlimo parapijos parodų salę, bus atidaryta šį sekmadienį, spalio 1 d., 10 val. ryto.

— Vilniaus radijo laidos užsieniui nuo š. m. rugsėjo 24 d. bus girdimos Toronte nauju 5940 khz dažniu ir dėl Lietuvoje įvedamo žiemos laiko viena valanda vėliau — 8 v.v. Inf.

— "Tremtinių grįžimo fondui" aukėjo: \$500 — St. Jakaitis; \$400 — P. Lapinskas; \$120 — A. Tautkuvienė.

— A. a. Antano Masiulio atminimui pagerbti \$25 aukėjo Pr. A. Augaičiai. A. a. Aldonos Jankaitienės atminimui pagerbti: \$40 — V. Daugeliavičienė; \$20 — A. Šeškuvienė (kovai su vėžio liga). A. a. Viktorijos Punišienės atminimui pagerbti: \$25 (amer.) — R. P. Mickevičiai; \$20 (amer.) — J. L. Kaunai.

— A. a. Aleksandro Kalūzos atminimui pagerbti: \$20 — G. B. Trinkas, Z. A. Stančikai; \$10 — D. J. Kaunaitės, O. Juodikienė.

— "Vaiko tėviškės namai" — benamių vaikų kaimo statybai Lietuvoje \$30 aukėjo geradarijai iš Otavos. A. a. Aleksandro Kalūzos atminimui aukėjo: \$20 — E. M. Kazakevičiai; \$15 — T. Stanulis; \$5 — N. Balčiūnienė.

— Visiems aukotojams nuosirdžiai dėkoja šio fondo globėja —

— KLK moterų dr. jos centro valdyba

Vaikai — mūsų ateitis ir viltis!

Todėl ir rengiama

KANADOS LIETUVIŲ VAIKŲ ŠVENTĖ

1995 m. spalio 14-15 d.d., Anapilyje, Mississaugoje, Ontario

Programa taikoma mokyklinio amžiaus vaikams, nuo 6 iki 16 metų amžiaus.

Spalio 14, šeštadienį: 10 v.r. — registracija, ieškynas, oficialus šventės atidarymas; 11 v.r. — atsidaro "Rodom-darom" užsiėmimų stotelės; 1-3 v.p.p. — veikia virtuvė; 2 v.p.p. — baigiasi "Rodom-darom" užsiėmimai; 3 v.p.p. — talentų popietė — pasirodo konkursų laimėtojai, vadovauja folkloro specialistė Raseinių Magdelė (Virginija Našlėnienė); 4.30 v.p.p. — veikia virtuvė; 6-7.30 val. vak. — vakaruškos — rateliai, šokiai, žaidimai. Groja Teodoro Pabrėžos vadovaujama kapela; veda — Raseinių Magdelė.

Spalio 15, sekmadienį: 9.30 v.r. — Mišios Lietuvos kankinių šventovėje; 10.30-12 val. — uždara repeticija visiems koncerto dalyviams; 2-3.30 v.p.p. — koncertas ir šventės uždarymas.

Registravimas privaloma iš anksto. Dėl registracijos anketų kreiptis į KLB raštinę tel. 416 533-3292.

Visuomenės kviečiama šventėje dalyvauti ir pasidžiaugti jauniausia mūsų karta. Šventės stebėtojams bilietus bus galima įsigyti prie įėjimo. Bilieto kaina — \$5. Stebėtojų bilietai galios šeštadienį ir sekmadienį, įskaitant įėjimą į Vaikų šventės koncertą, kuris įvyks spalio 15, sekmadienį, 2 v.p.p. Anapilio salėje. Koncerte pasirodys — Hamiltono, Londono, Otavos, Montrealio, Toronto bei Klivlando lituanistinių mokyklų choristai kartu su Meškiuku Rudnisiuku.

Šventės metu bus išstatyti meno konkurso dalyvių darbai. Šeštadienį ir sekmadienį veiks "Rudnosenės svetainė" — bus galima pirkti J. Gorkienės paruoštų lietuviškų patiekalų. Tėveliai ir svečiai galės pasivaikinti vynu ir alumi svetainėje veikiančiame bufete.

Vaikų šventė yra KLB renginys

KLB rinkimai Toronte

XXVI-TOSIOS KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI TORONTO APYLINKĖJE įvyks 1995 m. spalio 1, sekmadienį. Toronte apylinkė balsuos šiose būstinėse: 1. Lietuvos kankinių parapijoje — nuo 10 val. ryto iki 1 val.p.p. Adresas: 2185 Stavebank Rd., Mississauga (Anapilis). 2. Prisikėlimo parapijoje — nuo 9 val. ryto iki 1 val.p.p. Adresas: 1011 College St., Toronto. 3. Išganytojo parapijoje — nuo 12 val. ryto iki 1 val.p.p. Adresas: 1691 Bloor St. W., Toronto. 4. Lietuvių namuose — nuo 12 val. ryto iki 2 val.p.p. Adresas: 1573 Bloor St. W., Toronto. 5. "Vilnius" Manor — nuo 9 val. iki 11 val. ryto. Adresas: 1700 Bloor St. W., Toronto. Balsuojama už 18 kandidatų iš 23jų. Balsuoti gali visi, sulaukę 18 metų amžiaus.

Valdyba

Toronto lietuvių pensininkų klubo metiniai pietūs įvyks spalio 12 d. "Vilniaus" rūmose. Pradžią 12 val. Bus trumpa programa. Bilietai gaunami pas O. Dervinienę tel. 416 767-5518 arba pas O. Juodviršienę tel. 416 762-8944. Bilieto kaina \$12.

Toronto lietuvių dramos teatras "Aitvaras" spalio 29, sekmadienį, 3 v.p.p. Niujorko lietuvių Kultūros židinyje (361 Highland Blvd., Brooklyn, NY) vaidins premijuotą Feliksą Jokubausko komediją "Paskutinis iš Varyno" Amerikos lietuvių bendruomenės Queens apylinkės rengiamoje popietėje.

Tremtinių vaikų mokyklai "Lietuvių namai" Vilniuje aukėjo: \$500 — Lietuvos nepriklausomybės laikų mokytoja Magdalenė Pakulienė savo a.a. vyro Juozo Pakulio (irgi buvusio mokytojo) šviesiam atminimui pagerbti; \$20 — Ona Krasauskienė. Mokyklos rėmėjai nuosirdžiai dėkoja už paramą iš amžino išalo žemių į Lietuvą sugrįžusiems jauniui.

Patikslinimas. "TŽ" 36 nr. straipsnyje "Lietuviai gelbėjo ne tik žydus" antrosios skilties antroje pastraipoje turi būti: "Dabar dar reikia sužinoti, kiek kartų Lietuvoje gyventojų lietuvių buvo daugiau, kaip tremties Vakarų pasaulyje — 1,181,340 padalinant iš 180,000 yra 6.563 kartų. Taigi apie tiek kartų turėtų būti daugiau ir gelbėtojų: 6271 padauginant iš 6 yra 37,626, arba dar pridėjus 6,271, iš viso gautume 43,897". Šioje vietoje pakartotos dvi eilutės buvo nutrauktos sakinio mintį. Už klaidą atsiprašome.

PARDUODAMAS vieno kambario butas Vilniaus centre su visais patogumais, gražioje vietoje. Skambinti tel. 416 635-0783.

"QUALITY ROOFING" dengiame stogus, įrengiame verandas (decks), apkalame namų sienas (siding), atliekame įvairius remontus. Pigiausias ir geriausias darbas, nemokamas įvertinimas bet kurioje apylinkėje. Skambinti Kęstuičiui tel. 519 657-1879.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ "PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: sienų vanden-tiekio elektros keramikos plytelių stiklo bloko langų dažymo ir kt. Įrengiame rūsius vėnias pirtis lauko verandas įvaizavimo kelių (driveways) išsukabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydui tel. 905-848-9628, 416-609-5108 (pager).

Scarborough miesto 200 metų sukakties proga yra rengiamas vietinių autorių literatūros vakaras. Norintys dalyvauti autoriai prašomi kreiptis telefonu 416 396-8850 iki rugsėjo 30 d.

Mindaugas Ivanauskas, Vilniaus orausočio generalinis direktorius, Toronte dalyvaus tarptautiniame orausočių vadovų suvažiavime, prieš skrisdamas atgal į Lietuvą, rugsėjo 22 d. su ponija, lydimi dr. Petro ir Irenos Lukoševičių, aplankė "Tėviškės žiburius", domėjosi laikraščio leidyba, paliko puošnų, spalvotai iliustruotą 203 psl. leidinį "Tarptautinis Vilniaus aerostogas". Pavarčius leidinį, susidaro įspūdis, kad Vilniaus orausočis yra labai atnaujintas, praplėstas, sumodernintas, pajėgus per parą aptarnauti daugiau kaip 80 lėktuvų.

Vytautas ir Stasė Paulionai, čikagiečiai, atostogaudami Kanadoje aplankė ir savo artimuosius, palaidotus Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje: brolį Zigmą Paulionį ir jo dukrą Joaną, svainį Bronių Ščepanavičių ir jo motiną Celiną, giminačius Sergiejų Paulionį ir jo žmoną Viktoriją, Gertrūdą Jonaitienę bei bėčiūlius Jurgį Račį ir jo žmoną Genovaitę. Pagerbdami jų neišdildomą atminimą svečiai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$50.

Savaitraštis "Dienovidis" Lietuvoje 1995 m. 31 nr. išspausdino pokalbį su išeivijos katalikų vyskupu P. Baltakiu. Į klausimą kuriuose kraštuose lietuvai dažniausiai prisimena savo tėvynę, gyvena jos dabarties rūpestiais bei vargais, dosniausiai ją remia, vyskupas taip atsakė: "Proporcingai pagal žmonių skaičių pirmoje vietoje tikriausiai būtų Kanados lietuviai, jie nupirko Lietuvai ambasados rūmus Briuselyje, suorganizavo traktorių vaju, remia alkanųjų maitinimą, daugelis profesionalų talkina Lietuvai ir t.t. Anroje vietoje laikytų Austrijos lietuvius. Ne mažiau Lietuva rūpinasi ir Amerikos lietuviai, ypač pažymėtini Lietuvos vyčiai".

REIKALINGA auklė 2 mergaitėms 3,5 ir 8 metų, kuri gyventų kartu ir atliktų namų ruošos darbus. Skambinti tel. 905 771-6632.

CLEAN FOREVER. Valome kilimas, minkštus baldus ir automobilų vidų nauju būdu — sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku. Tel. 503-1687.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų tvarkingą, nori išsinuomoti 3 miegamų ir 2 prausyklų namą arba dvibutį (duplex) 3 metams High Park rajone arba Etobicoke priemiestyje. Prašome skambinti vakarais Joanai tel. 416 769-6791.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sušvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 626-2099, fax (416) 626-4770 Toronto.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimą, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taip smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

VARTOTI DRABUŽIAI

• eksportui į Lietuvą urmu nuo 18 centų (JAV) už svarą 20 ir 40 pėdų talpintuvais arba tonomis

• mažmeninė kaina 90 centų (kan.) už svarą, mažiausiai 100 svarų.

Skambinti Richard 905 629-8386

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapijos komitetas išsiuntinėjo parapijiečiams kvietimus į parapijos metinius pietus, kurie įvyks lapkričio 5 d. Kar-tu yra įdėti ir loterijos bilietai.

Montrealio lituanistinė mokykla rugsėjo 16 d. pradėjo naujus mokslo metus. Mokinių skaičius dar nenusistovėjęs, bet, atrodo, kad šiais metais bus didesnis. Ypač padidėjo parengiamasis skyrius.

KLK moterų dr. jos Montrealio skyrius šaukia narių susirinkimą spalio 1 d. po 11 val. Mišių Sese-liu namuose. Bus seselės Palmiros paskaita, aptarti einamieji reikalai ir kavutė. Kviečiamos vieš-nios ir svečiai.

Mjr. Artūnas Dudavičius, ir kpt. Artūras Balynas iš Lietuvos su ki-tais Rytų Europos karininkais

mokosi prancūzų kalbos Kanados kariuomenės bazėje, esančioje apie 50 km į pietus nuo Montre-alio. Jie abu rugsėjo 17 d. buvo at-vykę į Montrealį, dalyvavo pamal-dose Aušros Vartų šventovėje ir "Rūtos" klube susitiko su vietos lietuviais. Kadangi jų komandi-ruotė tęsis beveik keturis mėne-sius, todėl su montrealiečiais numato dar ne kartą susitikti.

Leonas Balaišis, išsikėlus Augus-tinui Mylei į Lietuvą, perėmė "Ne-priklausomos Lietuvos" adminis-tratoriaus pareigas.

Į Lietuvos tautodailės institu-to suvažiavimą, įvykusį rugsėjo 16 d. Gananoque, Ont., iš Mon-trealio buvo nuvažiavę Regina ir Petras Bričiai bei Danutė Staške-vičienė. B.S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Seve, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė. 3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

2100 Bloor St. W., Suite 6A Toronto, Ontario M6S 4Y7

LIETUVOS skyrius MARGUTIS

Telefonas (416) 604-2538

DIRBAME: pirmadieniais-penktadieniais 9 v.r. — 6 v.v. šeštadieniais 9 v.r. — 4 v.p.p.

Garantuojame greitą, pigų ir patikimą SIUNTINIŲ, AUTOMOBILIŲ ir US DOLERIŲ persiuntimą Jūsų giminėms ir draugams LIETUVOJE

MŪSŲ KAINOS TORONTE:

Persiuntimas laivu: 1 kubinė pėda arba 1 kg \$7.50 plus \$14 pristatymas \$1.49 plus \$14 pristatymas

Persiuntimas lėktuvu: 1 kg \$3.99 plus \$14 pristatymas

Pervedimas JAV dol.: 4% plus \$14 pristatymas

Mūsų atstovas Vilniuje priima siuntinius ir juos pristato adresatams bet kurioje Lietuvos vietoje. Siuntiniai nemuituojami. Kiekvienas siuntinys nemokamai apdraudžiamas \$60.00 sumai. Pageidaujant nemokamai paimame siuntinius iš Jūsų namų.

Milijardas vargšų pasaulyje

Pasaulio banko atlasas — gyvenimo veidrodys

Šveicarija, pagal statistiką, yra turtingiausias kraštas pasaulyje. Kiekvieno gyventoją uždario vidurkis 1993 m. siekė 36410 dol. (apie 55000 markių). Tai nurodo Pasaulinio banko atlasas Vašingtone, kuriuo duomenis persispausdino kai kurie Europos laikraščiai.

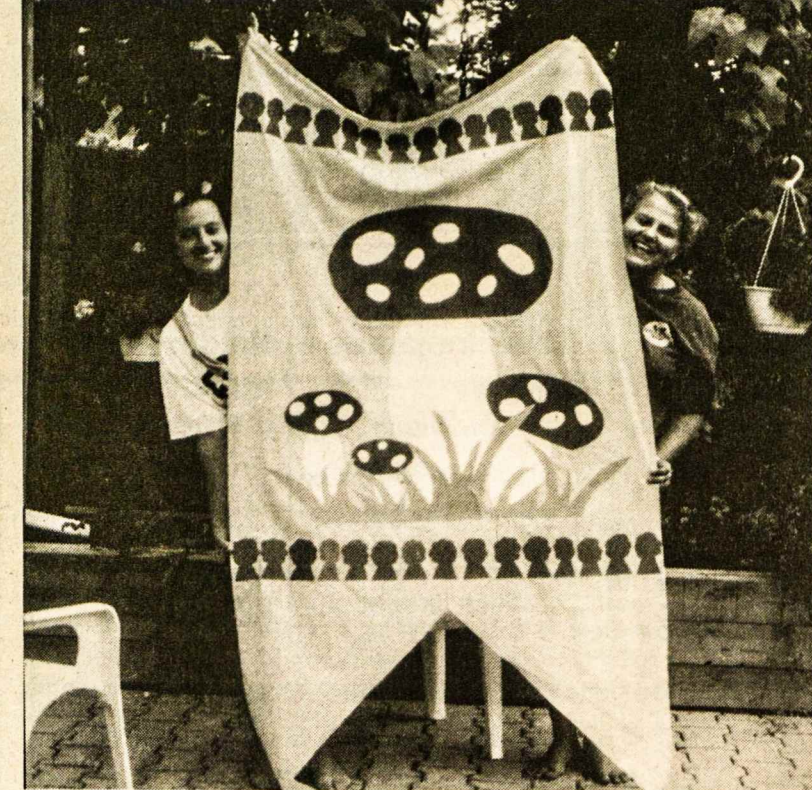
Vokietija atsisotjo turtingų kraštų eilėje 9-je vietoje. Kiekvienas vokiečių vidutiniškai uždirba 23560 dol. (apie 37000 markių) per metus. Prie pirmųjų 10 turtingųjų kraštų, be Šveicarijos ir Vokietijos, dar priklauso šios šalys: Luk-senburgas, Japonija, Danija, Norvegija, Švedija, Amerika, Islandija ir Kuveitas.

Neturtingiausia pasaulio šalis, pagal Pasaulio banko duomenis, yra Mozambikas, kur vieno žmogaus uždarys siekia tik 80 dol. per metus. Ne geriau yra Tanzanijoje ir Etio-pijoje — apie 100 dol., Sierra Leone — 140 dol. ir Nepale —

160 dol. per metus. Iš viso dau-giau kaip milijardas žmonių pasaulyje gyveno 1993 metais skurdė.

Vis dėlto besiplėtojantys kraštai, ant Pasaulio banko, padarė "žymią pažangą". Ta-čiau skirtumas tarp turtingųjų kraštų ir neturtingųjų yra didelis. Turtingųjų kraštų pi-liečiai gyvena dvigubai ilgiau negu neturtingųjų. Pagal sta-tistinius duomenis, ilgiausiai gyvena japonai. Vidutinis gyvenimo ilgis siekia 79 metus. Juos sekia šveicarai ir švedai (78 m.). Vokiečių amžiaus vi-durkis siekia 76 metus. Trum-piausiai žmonės gyvena šiuo-se kraštuose: Guinea-Bissau (39 m.), Sierra Leone ir Ugan-dijoje (43 metus), taip pat Mala-vijoje ir Mozambike (44 m.).

Nepaprastai didelis skirtu-mas ir energijos suvartojime. Pramonės kraštų gyventojai, palyginus su neišsivysčiusių kraštų gyventojais, suvartoja tūkstanteriopai daugiau ener-gijos. Pasaulinio banko duo-menimis, vienas asmuo Vokie-tijoje suvartoja per metus 4358 kg. energijos — alyvos, dujų, branduolinių medžiag-os ir anglies. Amerikoje šis vienetas siekia 7662 kg., Švei-carijoje — 3694 kg. Nepaprastai daug energijos suvartoja Arti-mųjų rytų nafta turtingos šalys. Mažiausiai energijos su-vartoja Somalija (7 kg.) ir Bur-kina Faso (16 kg.). K.V.;Sk.

KANADOS LIETUVIŲ VAIKŲ ŠVENTĖS, įvyksiančios 1995 m. spalio 14-15 d.d. Anapilio sodyboje, "Rodom-darom" komiteto narės — Aurelija Karasiejūtė (kairėje) ir Audra Paulionytė prie savo sukurto ir pagamin-tos, šventei skirtos vėliavos

Nuotr. G. Paulionienės

KESTAS

Projektuojau ir gaminu paminklus,

darau skulptūras, portretus, bareljefus iš įvairių medžiagų (granito, vario, plieno, molio, medžio) pagal užsakovo pageidavimus.

Skambinti telefonu 905 643-4990 Kęstuičiui Keparučiui. Adresas: 1053 Barton St. E., Winona, Ontario L8E 5H1